

Rheolau Ofcom ar ddiweddwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy, etholiadau a refferenda:

- 1) Cynnig i ddileu'r rhestr o bleidiau mwy
- 2) Newidiadau arfaethedig i ddefnyddio'r rheolau gyda'r BBC

Ymgynghoriad

Dyddiad cyhoeddi: 10 Tachwedd 2016

Dyddiad Cau ar gyfer Ymatebion: 16 Ionawr 2017

Gair am y ddogfen hon

Mae Ofcom yn adolygu pa mor addas ydy'r rhestr o'r pleidiau mwy at ddibenion Cod Darlledu Ofcom a'i reolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda. Rydyn ni'n cynnig diwygio Adran Chwech (etholiadau a refferenda) y Cod a rheolau Ofcom ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda er mwyn dileu'r cysyniad o'r rhestr o'r pleidiau mwy. Bydd angen i ddarlledwyr a phleidiau gwleidyddol gynllunio ymlaen llaw ar gyfer yr amrywiol etholiadau a fydd yn cael eu cynnal ym mis Mai 2017.

Ar hyn o bryd mae Ofcom hefyd yn paratoi ar gyfer ei gyfrifoldebau newydd yn rheoleiddio'r BBC. Mae hyn yn dilyn cyhoeddi'r Siarter Frenhinol a'r Cytundeb Fframwaith drafft newydd ar gyfer y BBC gan Lywodraeth y DU ar 15 Medi 2016. Yn y ddogfen hon rydyn ni hefyd yn nodi sut rydyn ni'n bwriadu rheoleiddio cynnwys golygyddol y BBC o ran didueddrwydd dyladwy, cywirdeb dyladwy, etholiadau a refferenda. Yn benodol, bydd hyn yn galw am ddiwygiadau i: Adran Pump (didueddrwydd dyladwy) y Cod; Adran Chwech (etholiadau a refferenda) y Cod; a rheolau Ofcom ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda.

Y ddogfen hon ydy'r gyntaf mewn cyfres o ddogfennau ymgynghori mae Ofcom yn eu cyhoeddi wrth iddo baratoi ar gyfer ei ddyletswyddau BBC newydd. Serch hynny, rydyn ni'n credu ei bod hi'n briodol i ni adolygu pa mor addas ydy'r rhestr o'r pleidiau mwy ar yr un pryd. Mae hwn yn fater a fydd yn effeithio ar bawb sy'n dal trwyddedau gan Ofcom, yn ogystal â'r BBC.

Rydyn ni'n gofyn am sylwadau gan randdeiliaid sydd â diddordeb ynghylch y materion a nodir yn yr ymgynghoriad erbyn **5pm ar 16 Ionawr 2017** fan bellaf. Rydyn ni'n bwriadu cyhoeddi datganiad a fydd yn nodi ein penderfyniad erbyn diwedd mis Chwefror/dechrau mis Mawrth 2017 fan bellaf.

Cynnwys

Adran		Tudalen
1	Crynodeb Gweithredol	1
2	Cyflwyniad	3
3	Y cynnig i ddileu'r rhestr o bleidiau mwy a'r diwygiadau sy'n cael eu cynnig i Adran Chwech y Cod a'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda	7
4	Y diwygiadau sy'n cael eu cynnig i Adran Pump y Cod: didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy	19
Atodiad		Tudalen
1	Ymateb i'r ymgynghoriad hwn	22
2	Egwyddorion ymgynghori Ofcom	25
3	Cwestiynau'r ymgynghoriad	27
4	Y diwygiadau sy'n cael eu cynnig i'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda	28
5	Y diwygiadau sy'n cael eu cynnig i Adran Pump ac Adran Chwech y Cod	33
6	Y cefndir statudol	40

Adran 1

Crynodeb Gweithredol

Y Cefndir

- 1.1 Yn y ddogfen hon rydyn ni'n adolygu pa mor addas ydy'r cysyniad o'r pleidiau mwy¹ at ddibenion Cod Darlledu Ofcom ("y Cod") a'i reolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda. Mae hwn yn fater a fydd yn effeithio ar bawb sy'n dal trwyddedau gan Ofcom. Rydyn ni'n cynnig diwygio Adran Chwech (etholiadau a refferenda) y Cod a'r rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda er mwyn dileu'r rhestr o'r pleidiau mwy
- 1.2 Y ddogfen hon hefyd ydy'r gyntaf mewn cyfres o ddogfennau ymgynghori mae Ofcom yn eu cyhoeddi wrth iddo baratoi ar gyfer ei ddyletswyddau newydd yn rheoleiddio'r BBC.
- 1.3 Ar 15 Medi 2016 cyhoeddodd Llywodraeth y DU Siarter Frenhinol a Chytundeb Fframwaith drafft newydd ar gyfer y BBC. Ar ôl llunio'r fersiwn terfynol, bydd hyn yn creu'r sail gyfansoddiadol ar gyfer y BBC dros yr 11 mlynedd nesaf, gan warantu annibyniaeth y BBC ac mae'n rhoi fframwaith o ran sut bydd y BBC yn cael ei lywodraethu, ei reoleiddio a'i ariannu. Bydd y Siarter Frenhinol bresennol yn dod i ben ddiwedd 2016.
- 1.4 Bydd y Siarter newydd yn golygu bod Ofcom yn rheoleiddio'r BBC yn allanol yn llawn. Mae hyn yn golygu y bydd angen i Ofcom reoleiddio pob maes o ran safonau cynnwys y BBC i sicrhau ei fod yn diwallu'r gofynion. Bydd y gofynion hyn yn cael eu nodi yn y Cod a fydd, am y tro cyntaf erioed, yn gwbl berthnasol i'r BBC.
- 1.5 Gan gofio'r ffaith y bydd angen i ddarlledwyr a phleidiau gwleidyddol gynllunio ymlaen llaw ar gyfer yr amrywiol etholiadau² a fydd yn cael eu cynnal ym mis Mai 2017, rydyn ni wedi mynd ati yn y ddogfen hon i nodi'r sut rydyn ni'n bwriadu rheoleiddio cynnwys golygyddol y BBC yng nghyswllt didueddrwydd dyladwy, cywirdeb dyladwy, etholiadau a refferenda. Yn benodol, bydd hyn yn galw am ddiwygiadau i: Adran Pump (didueddrwydd dyladwy) y Cod; Adran Chwech (etholiadau a refferenda) y Cod; a rheolau Ofcom ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda.
- 1.6 Rydyn ni'n cynnig y bydd yr Adran Chwech newydd a'r rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda yn dod i rym adeg cyhoeddi'r datganiad ddiwedd mis Chwefror/dechrau mis Mawrth 2017. Fel rhan o'r trefniadau pontio wrth i Ofcom ysgwyddo ei gyfrifoldebau mewn perthynas â'r BBC, disgwylir y bydd Adrannau Pump (didueddrwydd dyladwy) a Chwech (etholiadau a refferenda) y Cod Darlledu diwygiedig, a rheolau Ofcom ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, yn berthnasol i'r BBC o 22 Mawrth 2017 ymlaen, y dyddiad pan fydd cyfnod yr etholiad ar gyfer etholiadau mis Mai 2017 yn dechrau.

¹ Fel sy'n cael ei egluro yn Adran 3 y ddogfen hon, mae'r rhestr o'r pleidiau mwy yn nodwedd bwysig o reolau Ofcom wrth ystyried etholiadau.

² Ym mis Mai 2017, cynhelir yr etholiadau canlynol:

- etholiadau lleol (a maerol) yn Lloegr;
- etholiadau lleol yng Nghymru; ac
- etholiadau lleol yn yr Alban

Crynodeb o'r cynigion

1.7 Yn y ddogfen hon, rydyn ni'n cynnig:

- yn Adran 3 y ddogfen hon, dileu'r cysyniad o bleidiau mwy o Adran Chwech y Cod a'r rheolau ar Ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda. Rydyn ni'n cynnig rhoi mwy o ryddid golygyddol i ddarlledwyr er mwyn gwneud penderfyniadau yng nghyswllt etholiadau drwy gyfeirio at dystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol, gan gadw gallu ymgeiswyr a phleidiau i apelio i Ofcom ynghylch penderfyniadau darlledwyr. Bydd y newid hwn yn effeithio ar bawb sy'n dal trwyddedau gan Ofcom, yn ogystal â'r BBC;
- hefyd yn Adran 3 y ddogfen hon, diwygiadau i Adran Chwech (etholiadau a refferenda) y Cod a'r rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda er mwyn ymgorffori Gwasanaethau Darlledu Cyhoeddus y BBC yn y DU ("gwasanaethau darlledu'r BBC") a Gwasanaethau Rhaglenni Ar-alwad Cyhoeddus y BBC yn y DU;
- yn Adran 4 y ddogfen hon, mân ddiwygiadau i Adran Pump (diueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy) y Cod er mwyn ymgorffori gwasanaethau darlledu'r BBC a Gwasanaethau Rhaglenni Ar-alwad Cyhoeddus y BBC.

Y camau nesaf

1.8 Rydyn ni'n gofyn am sylwadau gan randdeiliaid sydd â diddordeb ynghylch y materion a nodir yn yr ymgynghoriad erbyn **5pm ar 16 Ionawr 2017** fan bellaf. Rydyn ni'n bwriadu cyhoeddi datganiad a fydd yn nodi ein penderfyniad erbyn diwedd mis Chwefror/dechrau mis Mawrth 2017 fan bellaf. Bydd hyn yn caniatáu i ddarlledwyr a phleidiau gwleidyddol gynllunio ymlaen llaw ar gyfer etholiadau mis Mai 2017.

Adran 2

Cyflwyniad

Beth ydy diben yr ymgynghoriad hwn?

- 2.1 Y ddogfen hon ydy'r gyntaf mewn cyfres o ddogfennau ymgynghori mae Ofcom yn eu cyhoeddi wrth iddo baratoi ar gyfer ei ddyletswyddau newydd yn rheoleiddio'r BBC. Yn benodol, yn yr hyn sy'n dilyn, rydyn ni'n nodi ac yn gofyn am safbwyntiau rhanddeiliaid ar:
- ein cynnig i ddileu'r cysyniad o bleidiau mwy o'n rheolau ynghylch etholiadau³. Rydyn ni'n cynnig rhoi mwy o ryddid golygyddol i ddarledwyr er mwyn gwneud penderfyniadau yng nghyswllt etholiadau drwy gyfeirio at dystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol, gan gadw gallu ymgeiswyr a phleidiau i apelio i Ofcom ynghylch penderfyniadau darledwyr; a
 - diwygiadau i Adran Chwech (etholiadau a refferenda) y Cod a'r rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda er mwyn ymgorffori Gwasanaethau Darlledu Cyhoeddus y BBC yn y DU ("gwasanaethau darlledu'r BBC") a Gwasanaethau Rhaglenni Ar-alwad Cyhoeddus y BBC yn y DU;
 - mân ddiwygiadau i Adran Pump (didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy) y Cod er mwyn ymgorffori gwasanaethau'r BBC.
- 2.2 Mae Ofcom yn cyhoeddi ei gynigion mewn perthynas â'r materion sydd wedi'u nodi ym mharagraff 2.1, cyn ein cynigion mewn meysydd eraill ar gyfer y BBC gan gofio y bydd angen i ddarledwyr a phleidiau gwleidyddol gynllunio ymlaen llaw ar gyfer yr amrywiol etholiadau⁴ a fydd yn cael eu cynnal ym mis Mai 2017. Rydyn ni'n bwriadu cyhoeddi ein Datganiad mewn perthynas â'r materion hyn erbyn diwedd mis Chwefror/dechrau mis Mawrth 2017 fan bellaf.
- 2.3 Dros yr wythnosau nesaf, rydyn ni'n bwriadu cyhoeddi rhagor o ddogfennau ymgynghori ynghylch safonau cynnwys wrth i ni baratoi ar gyfer ein cyfrifoldebau BBC newydd, gan gynnwys:
- adolygiad o'r Cod Darlledu (ar wahân i feysydd didueddrwydd dyladwy, cywirdeb dyladwy, etholiadau a refferenda); ac
 - ymgynghoriad ar y gweithdrefnau sy'n cael eu cynnig er mwyn ymchwilio i achosion posibl o'r BBC yn torri'r Cod Darlledu ac er mwyn ystyried sancsiynau.

³ Fel sy'n cael ei egluro yn Adran 3, mae'r rhestr o'r pleidiau mwy yn nodwedd bwysig o reolau Ofcom wrth ystyried etholiadau.

⁴ Ym mis Mai 2017, cynhelir yr etholiadau canlynol:

- etholiadau lleol (a maerol) yn Lloegr;
- etholiadau lleol yng Nghymru; ac
- etholiadau lleol yn yr Alban

Y cefndir a'r amcanion statudol

- 2.4 Prif ddyletswydd Ofcom, wrth gyflawni ei swyddogaethau, yw hybu buddiannau dinasyddion mewn perthynas â materion sy'n ymwneud â chyfathrebu a hybu buddiannau defnyddwyr mewn marchnadoedd perthnasol, drwy hybu cystadleuaeth lle y bo hynny'n briodol (adran 3(1) o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 ("y Ddeddf")). Yn benodol, ac ymysg pethau eraill, wrth iddo gyflawni ei swyddogaethau mae'n rhaid i Ofcom sicrhau bod safonau ar waith, ar gyfer pob gwasanaeth teledu a radio, sy'n rhoi digon o amddiffyniad i aelodau'r cyhoedd rhag cynnwys deunyddiau sy'n achosi tramgwydd a niwed mewn gwasanaethau o'r fath (adran 3(2)(e) o'r Ddeddf).
- 2.5 Ymhellach o dan adran 319 o'r Ddeddf, mae'n rhaid i Ofcom lunio cod ar gyfer gwasanaethau teledu a radio, gan osod y safonau sy'n ymddangos iddo fel y rhai gorau i sicrhau nifer o amcanion safonau ar gyfer cynnwys rhaglenni. Mae'r safonau mae Ofcom wedi'u gosod wedi cael eu cynnwys yng Nghod Darlledu Ofcom ("y Cod").
- 2.6 Yn benodol, mae Adran Pump⁵ y Cod yn nodi'r rheolau sy'n adlewyrchu'r amcanion safonau o ran didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy. Mae Adran Chwech⁶ y Cod yn nodi'r rheolau ar gyfer cynnwys golygyddol sy'n ymwneud ag etholiadau a refferenda.
- 2.7 Ar ben hynny, mae adran 333 o'r Ddeddf yn rhoi dyletswydd benodol ar Ofcom o ran rheoleiddio'r drefn o gynnwys darllediadau pleidiau gwleidyddol (gan gynnwys darllediadau etholiadol gan bleidiau) a darllediadau ymgyrchoedd refferenda. Rydyn ni wedi cyflawni'r ddyletswydd hon drwy gynnwys yr amodau angenrheidiol yn y trwyddedau darlledu teledu a radio perthnasol a drwy reolau Ofcom ar Ddarllediadau Pleidiau Gwleidyddol a Refferenda⁷.
- 2.8 Mae Atodiad 6 yn cynnwys manylion cefndir statudol llawn dyletswyddau penodol Ofcom mewn perthynas â'r ymgynghoriad hwn.

Adnewyddu Siarter y BBC

- 2.9 Y Siarter Frenhinol ydy sylfaen gyfansoddiadol y BBC. Mae'n nodi dibenion cyhoeddus y BBC, yn gwarantu ei annibyniaeth, ac yn rhoi fframwaith ar gyfer ei ariannu, ei lywodraethu a'i reoleiddio. Cafodd y Siarter Frenhinol⁸ bresennol ei dyfarnu yn 2006 a bydd yn dod i ben ddiwedd 2016.
- 2.10 Mae'r Cytundeb rhwng yr Ysgrifennydd Gwladol a'r BBC yn eistedd ochr yn ochr wrth y Siarter. Mae'n rhoi manylion ynghylch nifer o'r pynciau sy'n cael eu hamlinellu yn y Siarter. Cafodd y Cytundeb⁹ presennol hefyd ei lunio yn 2006.
- 2.11 O dan y Siarter a'r Cytundeb presennol, mae goruchwyllo allbwn y BBC yn rheoleiddiol yn cael ei rannu gan Ymddiriedolaeth y BBC ac Ofcom. Mae'r

⁵ Edrychwch ar https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0024/86307/bc2015-07-section_5_due_impartiality.pdf

⁶ Edrychwch ar https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0026/86309/bc2015-08-section_6_elections_and_referendums.pdf

⁷ Edrychwch ar https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0015/36114/pprb_rules_march_2016.pdf

⁸ Edrychwch ar https://downloads.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/about/how_we_govern/charter.pdf

⁹ Edrychwch ar http://downloads.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/about/how_we_govern/agreement.pdf

cyfrifoldebau'n gorgyffwrdd yn y rhan fwyaf o feysydd o ran safonau cynnwys, fel: diogelu'r rheini sydd dan ddeunaw oed; niwed a thramgwydd; a throedd. Serch hynny, dim ond Ymddiriedolaeth y BBC sy'n gyfrifol am orfodi safonau cynnwys o ran didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy; ac etholiadau a refferenda.

- 2.12 Cafodd fersiynau drafft newydd o'r Siarter a'r Cytundeb Fframwaith eu cyhoeddi gan Lywodraeth y DU ar 15 Medi 2016¹⁰. Bydd fersiynau terfynol y Siarter a'r Cytundeb yn cael eu llunio yn Hydref 2016 ac mae disgwyl iddyn nhw ddod i rym ar 3 Ebrill 2017. Bydd trefniadau pontio ar waith hyd at 3 Ebrill 2017. Mae disgwyl y bydd Adrannau Pump (didueddrwydd dyladwy) a Chwech (etholiadau a refferenda) y Cod Darlledu diwygiedig, a rheolau Ofcom ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, yn berthnasol i'r BBC o 22 Mawrth 2017 ymlaen.
- 2.13 Bydd y Siarter a'r Cytundeb newydd yn golygu bod Ofcom yn rheoleiddio'r BBC yn allanol yn llawn. Mae hyn yn golygu y bydd angen i Ofcom reoleiddio pob maes o ran safonau cynnwys y BBC i sicrhau ei fod yn diwallu'r gofynion.
- 2.14 Mae Atodlen 3, paragraff 3 y Cytundeb drafft yn mynnu bod: gwasanaethau darlledu Cyhoeddus y BBC yn y DU¹¹ yn cydymffurfio â gofynion y Cod; a bod Gwasanaethau Ar-Alwad Cyhoeddus y BBC yn y DU hefyd yn cydymffurfio â gofynion y Cod i'r graddau y mae Ofcom yn penderfynu eu bod yn berthnasol.
- 2.15 O dan y Cytundeb drafft mae'n rhaid i Ofcom hefyd roi'r gofynion ar y BBC y mae Ofcom yn credu sy'n briodol er mwyn mynnu bod darllediadau pleidiau gwleidyddol (gan gynnwys darllediadau etholiadol gan bleidiau) a darllediadau ymgyrchoedd refferenda yn cael eu cynnwys mewn Gwasanaethau Cyhoeddus o'r fath yn y DU fel y mae Ofcom yn credu sy'n briodol.
- 2.16 Mae gan Ofcom ddyletswydd i adolygu ac i ddiwygio'r Cod o bryd i'w gilydd pan fyddwn yn credu bod hynny'n angenrheidiol. Wrth ystyried cyfrifoldebau newydd Ofcom ar gyfer rheoli safonau cynnwys y BBC yn llawn yn allanol, mae angen diweddarau ein Cod a'r rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda. Mae'r ddogfen hon yn nodi'r newidiadau rydyn ni'n eu cynnig ar gyfer y rheolau hyn.

Asesiad o'r effaith ac Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

- 2.17 Nid yw'r ddogfen hon yn cynnwys asesiad ar wahân o'r effaith. Yn lle hynny, mae'r ddogfen drwyddi draw yn asesu effaith ein cynigion.
- 2.18 Mae statud yn mynnu bod Ofcom yn rhoi sylw dyledus i unrhyw effeithiau posibl y gallai ein cynigion eu cael ar "grwpiau cydraddoldeb" penodol hy pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig, fel: rhyw, anabledd neu hil¹². Mewn perthynas â chydraddoldeb (boed hynny yng Ngogledd Iwerddon neu yng ngweddill y DU), rydyn ni o'r farn bod y cynigion yn y ddogfen hon yn debyg o effeithio ar bob dinesydd a defnyddiwr yn yr un ffordd, ac na fydden nhw'n golygu unrhyw oblygiadau penodol i'r grwpiau cydraddoldeb gwahanol. Mae ein dyletswyddau cydraddoldeb yng Ngogledd Iwerddon o dan adran 75 o Ddeddf Gogledd Iwerddon 1998 yn mynnu ein bod yn rhoi sylw dyladwy i ba mor ddymunol ydy hyrwyddo cysylltiadau da rhwng pobl sydd yn credu mewn crefyddau gwahanol, sydd â barn wleidyddol wahanol neu sy'n

¹⁰ Edrychwch ar <https://www.gov.uk/government/publications/draft-bbc-charter-and-draft-framework-agreement>

¹¹ Gwasanaethau Cyhoeddus y DU ydy gwasanaethau'r BBC sy'n cael eu hariannu gan ffi'r drwydded (heb gynnwys y World Service)

¹² Edrychwch ar Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

perthyn i grwpiau hiliol gwahanol. Rydyn ni'n credu bod ein cynigion yn cyd-fynd a'r dyletswyddau hyn.

Y camau nesaf

- 2.19 Rydyn ni'n gofyn am sylwadau gan randdeiliaid sydd â diddordeb ynghylch y materion a nodir yn yr ymgynghoriad erbyn **5pm ar 16 Ionawr 2017** fan bellaf. Rydyn ni'n bwriadu cyhoeddi datganiad a fydd yn nodi ein penderfyniad erbyn diwedd mis Chwefror/dechrau mis Mawrth 2017 fan bellaf. Bydd hyn yn caniatáu i ddarlledwyr a phleidiau gwleidyddol gynllunio ymlaen llaw ar gyfer etholiadau mis Mai 2017.
- 2.20 Rydyn ni'n cynnig y bydd yr Adran Chwech newydd a'r rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda yn dod i rym adeg cyhoeddi'r datganiad ddiwedd mis Chwefror/dechrau mis Mawrth 2017. Fel rhan o'r trefniadau pontio wrth i Ofcom ysgwyddo ei gyfrifoldebau mewn perthynas â'r BBC, disgwylir y bydd Adrannau Pump (diueddrwydd dyladwy) a Chwech (etholiadau a refferenda) y Cod Darlledu diwygiedig, a rheolau Ofcom ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, yn berthnasol i'r BBC o 22 Mawrth 2017 ymlaen, y dyddiad pan fydd cyfnod yr etholiad ar gyfer etholiadau mis Mai 2017 yn dechrau.

Adran 3

Y cynnig i ddileu'r rhestr o bleidiau mwy a'r diwygiadau sy'n cael eu cynnig i Adran Chwech y Cod a'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda

- 3.1 Mae Ofcom yn gofyn i randdeiliaid am eu safbwyntiau ynghylch a ddylai gadw'r cysyniad o bleidiau gwleidyddol mwy er mwyn cyflawni ei ddyletswyddau o ran etholiadau.
- 3.2 Ar hyn o bryd nid yw Cod Darlledu Ofcom ("y Cod") yn berthnasol i wasanaethau'r BBC sy'n cael eu hariannu gan ffi'r drwydded o ran etholiadau a refferenda ac ar hyn o bryd nid yw ei Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda yn berthnasol i'r BBC. Yn yr Adran hon hefyd rydyn ni'n dangos sut rydyn ni'n bwriadu rheoleiddio Gwasanaethau Darlledu Cyhoeddus y BBC yn y DU ("gwasanaethau darlledu'r BBC") a Gwasanaethau Rhaglenni Ar-awad Cyhoeddus y BBC yn y DU; yn y ddau faes hyn o dan y Siarter a'r Cytundeb newydd.

Y cefndir statudol

- 3.3 Mae gan Ofcom nifer o ddyletswyddau statudol sydd wedi'u pennu gan y Senedd yng nghyswllt etholiadau a refferenda.

Sylw golygyddol darlledwyr i etholiadau a refferenda

- 3.4 Gan adlewyrchu ein dyletswyddau i osod safonau darlledu o ran cywirdeb dyladwy a didueddrwydd dyladwy, rydyn ni'n mynnu bod sylw golygyddol darlledwyr trwyddedig sy'n berthnasol i etholiadau ac i refferenda – ee rhaglenni newyddion a materion cyfoes – yn cydymffurfio ag Adran Pump (didueddrwydd dyladwy) ac Adran Chwech (etholiadau a refferenda) y Cod.
- 3.5 Ar ben hynny, o dan adran 93 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983, rhaid i Ofcom fabwysiadu a sicrhau bod darlledwyr sydd dan drwydded i Ofcom yn dilyn cod ymarfer mewn perthynas â chyfranogiad ymgeiswyr mewn etholiad seneddol neu lywodraeth leol mewn eitemau darlledu ynghylch yr etholaeth neu'r ardal etholiadol dan sylw.
- 3.6 Mewn geiriau eraill, rhaid i ni osod rheolau mae'n rhaid i'r darlledwyr gydymffurfio â nhw pan fyddan nhw'n darlledu eitemau sy'n cynnwys ymgeiswyr, er enghraifft, wrth drafod neu godi materion ynghylch yr etholaethau neu'r ardaloedd etholiadol maen nhw'n sefyll ynddyn nhw. Mae'r ddyletswydd hon yn cael ei hadlewyrchu mewn nifer o offerynnau statudol yng nghyswllt eitemau darlledu sy'n rhoi sylw i etholiadau Senedd yr Alban, Cynulliad Cymru, Cynulliad Gogledd Iwerddon, Senedd Ewrop a

swydd Comisiynwyr Heddlu a Throsedd¹³. Ym mhob achos, cyn llunio cod ymarfer o'r fath, rhaid i ni roi sylw i unrhyw safbwyntiau sydd wedi cael eu mynegi gan y Comisiwn Etholiadol. Rydyn ni wedi cyflawni'r ddyletswydd hon drwy'r rheolau yn Adrannau Pump a Chwech y Cod, ac yn enwedig drwy orfodi Rheolau 6.8 a 6.13 ar sylw i etholaethau ac ardaloedd etholiadol mewn etholiadau, ac Arweiniad cysylltiedig.

- 3.7 Yn rhinwedd adran 93 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl, rhaid i'r BBC ddilyn cod ymarfer mewn perthynas â chyfranogiad ymgeiswyr mewn etholiad seneddol neu lywodraeth leol mewn eitemau darlledu sy'n cael eu darlledu gan y BBC ynghylch yr etholaeth neu'r ardal etholiadol dan sylw. Mae modd i'r cod ymarfer a fydd yn cael ei fabwysiadu gan y BBC naill ai fod yn: (a) cod ymarfer sy'n cael ei lunio gan y BBC, boed hynny ar ei ben ei hun neu ar y cyd gydag S4C a/neu Ofcom; neu (b) cod ymarfer sy'n cael ei lunio gan S4C a/neu Ofcom. Hyd yma, mae'r BBC wedi cyhoeddi ei god ymarfer yn flynyddol cyn yr amrywiol etholiadau sy'n cael eu cynnal yn flynyddol ym mis Mai, ar draws y DU. Yn yr un modd ag Ofcom, cyn llunio cod ymarfer o'r fath, rhaid i'r BBC roi sylw i unrhyw safbwyntiau sydd wedi cael eu mynegi gan y Comisiwn Etholiadol.

Darllediadau etholiadol gan bleidiau, Darllediadau Pleidiau Gwleidyddol a Darllediadau Ymgyrchoedd Refferendwm

- 3.8 Mae gwaharddiad yn bodoli ers tro byd ar hysbysebion gwleidyddol ar y teledu neu ar y radio yn y DU. Y ddadl yw y byddai caniatáu hysbysebion gwleidyddol yn y cyfryngau darlledu yn rhoi mantais i'r ymgeiswyr, y pleidiau neu'r sefydliadau sydd â'r mwyaf o arian yn ystod etholiadau a refferenda. Felly mae darllediadau etholiadol gan bleidiau, darllediadau pleidiau gwleidyddol a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm wedi cael eu dylunio i wneud iawn am allu gwahanol y pleidiau i ddenu arian ymgyrchu. Mae'r amser hwn am ddim ar yr awyr yn cael ei roi yn y cyfnod cyn etholiadau yn achos darllediadau etholiadol gan bleidiau (a hefyd yn dymhorol y tu allan i ymgyrchoedd etholiadol, yn achos darllediadau pleidiau gwleidyddol), a chyn refferenda yng nghyswllt darllediadau ymgyrchoedd refferendwm. Mae'r gwahanol fathau hyn o ddarllediadau yn caniatáu i'r pleidiau cymwys (neu sefydliadau dynodedig¹⁴ yn achos refferenda) gael cyfle i gyfleu eu negeseuon yn uniongyrchol i'r etholwyr drwy'r cyfryngau darlledu.
- 3.9 Er mwyn helpu i gynnal effeithiolrwydd y system hon, mae'r Senedd wedi gwneud Ofcom yn gyfrifol am y ddyletswydd o lunio rheolau ynghylch dyrannu, hyd ac amllder darllediadau etholiadol gan bleidiau, darllediadau pleidiau gwleidyddol a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm a dod o hyd i'r darlledwyr sydd i fod i'w trosglwyddo. Yn benodol, mae adran 333 o'r Ddeddf yn datgan y bydd y drefn reoleiddio ar gyfer pob sianel deledu gwasanaeth cyhoeddus, gwasanaeth radio cenedlaethol a gwasanaeth teledu lleol trwyddedig yn cynnwys amodau sy'n mynnu bod y sianel neu'r gwasanaeth hwnnw yn cynnwys darllediadau pleidiau gwleidyddol (gan gynnwys darllediadau etholiadol gan bleidiau) a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm, ac amodau sy'n mynnu eu bod yn dilyn y rheolau sy'n cael eu gosod gan Ofcom yng nghyswllt y darllediadau hynny. Rydyn ni wedi cyflawni'r ddyletswydd hon drwy

¹³ Edrychwch ar SI 2007/236 Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cynrychiolaeth y Bobl) 2007 rheoliad 67; SI 2010/2999 Gorchymyn Senedd yr Alban (Etholiadau ayb) 2010 rheoliad 64; SI 2004/1267 Rheoliadau Etholiadau Senedd Ewrop (Gogledd Iwerddon) 2004 rheoliad 60; SI 2004/293 Rheoliadau Senedd Ewrop 2004 rheoliad 65; Gorchymyn Cynulliad Gogledd Iwerddon (Etholiadau) (Diwygio) 2009 rheoliad 3.

¹⁴ Sefydliadau dynodedig ydy'r prif grwpiau ymgyrchu sydd wedi cael eu dynodi gan y Comisiwn Etholiadol ar gyfer pob canlyniad i refferendwm.

gynnwys yr amodau angenrheidiol yn y trwyddedau darlledu teledu a radio perthnasol a drwy reolau Ofcom ar Ddarllediadau Pleidiau Gwleidyddol a Refferenda¹⁵. Wrth lunio ei reolau yn y maes hwn, rhaid i Ofcom ystyried safbwyntiau'r Comisiwn Etholiadol¹⁶.

- 3.10 Mae Rheolau Ofcom ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda ac Adran Chwech y Cod yn rhoi rhwymedigaethau penodol ar ddarlledwyr mewn perthynas â 'phleidiau mwy' sy'n cael eu diffinio mewn rhestr a gynhrychir gan Ofcom¹⁷. Mae rhanddeiliaid wedi cwestiynu a ydy gosod gofynion drwy gyfeirio at restr o'r fath yn dal yn briodol. Yn ein hadolygiad ym mis Mai 2016 o'r rhestr, roedden ni wedi dweud y byddem yn ystod ail hanner 2016 yn adolygu pa mor addas ydyw wrth symud ymlaen¹⁸.

Siarter a Chytundeb drafft y BBC

- 3.11 Mewn perthynas ag etholiadau a refferenda, mae'r Cytundeb drafft yn mynnu'r canlynol:
- a) o dan Atodlen 3, paragraff 3¹⁹ y Cytundeb drafft, rhaid i sylw golygyddol i etholiadau a refferenda sy'n cael ei gynnwys yng ngwasanaethau darlledu'r BBC yn y DU ddilyn y safonau sy'n cael eu gosod gan Ofcom o dan adran 319 o'r Ddeddf, a rhaid i'r sylw yng Ngwasanaethau Ar-awad Cyhoeddus y BBC ddilyn y safonau hynny i'r graddau mae Ofcom yn penderfynu sy'n berthnasol; ac
 - b) o dan Atodlen 3, paragraff 5, rhaid i Ofcom roi'r gofynion ar y BBC mae'n credu sy'n briodol mewn perthynas â chynnwys darllediadau pleidiau gwleidyddol (gan gynnwys darllediadau etholiadol gan bleidiau) a darllediadau ymgyrchoedd refferenda yng Ngwasanaethau Cyhoeddus y BBC yn y DU.

Ein cynigion mewn perthynas ag Adran Chwech a'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda

- 3.12 Mae Ofcom wedi adolygu ei reolau yn Adran Chwech y Cod a'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda i asesu a oes angen unrhyw ddiwygiadau i sicrhau eu bod yn berthnasol yn briodol i'r BBC mewn perthynas ag etholiadau a refferenda, fel y nodir yn y Cytundeb Fframwaith drafft. Rydyn ni hefyd wedi rhoi rhagor o ystyriaeth i ba mor addas ydy'r cysyniad o bleidiau mwy. Mae hyn yn berthnasol i bawb sy'n dal trwydded dan Ofcom ac nid dim ond y BBC.
- 3.13 Mae ein cynigion yn disgyn i dri maes cyffredinol.

¹⁵ Edrychwch ar

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0015/36114/pprb_rules_march_2016.pdf .

¹⁶ Yn rhinwedd Deddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000 (edrychwch ar adran 11(3) a paragraff 4(6) Atodlen12), wrth benderfynu ar ei bolisi yng nghyswllt darllediadau pleidiau gwleidyddol (gan gynnwys darllediadau etholiadol gan bleidiau) a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm, rhaid i'r BBC ystyried unrhyw safbwyntiau sydd wedi'u mynegi gan y Comisiwn Etholiadol

¹⁷ Edrychwch ar https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0018/24048/larger-parties.pdf

¹⁸ Edrychwch ar

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0017/83105/larger_party_list_consultation.pdf,

paragraff 1.22.

¹⁹ Edrychwch ar Atodiad 6.

- y pleidiau mwy: Ar hyn o bryd mae rhestr Ofcom o'r pleidiau mwy yn nodwedd o Adran Chwech y Cod a'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda. Rydyn ni'n gofyn am safbwyntiau rhanddeiliaid ynghylch ein cynnig i newid y rheolau er mwyn iddyn nhw beidio â chyfeirio at restr o bleidiau mwy a fydd wedi'i chynhyrchu gan Ofcom. Yn lle hynny, rydyn ni'n cynnig rhoi mwy o ryddid golygyddol i ddarlledwyr er mwyn gwneud penderfyniadau yng nghyswllt etholiadau drwy gyfeirio at dystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol, gan gadw gallu ymgeiswyr a phleidiau i apelio i Ofcom ynghylch penderfyniadau darlledwyr.
- Adran Chwech y Cod: Rydyn ni'n cynnig amrywiol ddiwygiadau i Adran Chwech y Cod i adlewyrchu ein cynigion mewn perthynas â'r rhestr o'r pleidiau mwy a Gwasanaeth Ar-awlad Cyhoeddus y BBC. Rydyn ni'n cynnig y dylai rheolau Ofcom ar adroddiadau ar etholaethau ac ardaloedd etholiadol (Rheolau 6.8 i 6.13 ar hyn o bryd) fod yn berthnasol i'r BBC os yw'r BBC yn eu mabwysiadu fel rhan o'i God Ymarfer o dan adran 93 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl; a
- Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda: Rydyn ni hefyd yn cynnig diwygio'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda i ddileu'r cyfeiriadau at y rhestr o'r pleidiau mwy a gosod gofynion ar wasanaethau'r BBC.

3.14 Wrth gyflwyno'r diwygiadau hyn rydyn ni'n eu cynnig, rydyn ni'n arbennig o awyddus i glywed safbwyntiau'r Comisiwn Etholiadol.

Y pleidiau mwy

- 3.15 Un nodwedd bwysig hyd yma o reolau amrywiol Ofcom ynghylch etholiadau fu'r rhestr o bleidiau mwy²⁰. Mae'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda ac Adran Chwech o'r Cod yn rhoi rhwymedigaethau ar ddarlledwyr drwy gyfeirio at y rhestr sydd mewn atodiad annibynnol i'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda ac Adran Chwech y Cod.
- 3.16 Mae'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda yn mynnu ei bod yn rhaid i rai darlledwyr trwyddedig gynnig o leiaf dau ddarllediad etholiadol gan bleidiau ar gyfer pob un o'r 'pleidiau mwy' sydd wedi'u diffinio (os nad yw plaid ar y rhestr mae'n dal yn gallu bod yn gymwys ar gyfer darllediadau etholiadol gan bleidiau). Ar ben hynny, mewn perthynas â rhaglenni'r darlledwyr ynghylch etholiad, mae Adran Chwech y Cod yn mynnu bod darlledwyr yn eu sylw etholiadol yn rhoi "pwys dyladwy"²¹ i'r 'pleidiau mwy' ac, wrth ddarlledu eitemau sy'n cynnwys ymgeiswyr yn trafod neu'n codi materion am yr etholaethau neu'r ardaloedd etholiadol maen nhw'n sefyll ynddyn nhw, mae Rheol 6.9²² yn mynnu ei bod yn rhaid cynnig cyfle i'r ymgeiswyr sy'n cynrychioli'r pleidiau mwy gymryd rhan.

²⁰ Edrychwch ar <http://stakeholders.ofcom.org.uk/binaries/broadcast/guidance/larger-parties.pdf>.
Roedden ni'n arfer galw hon yn rhestr y 'prif' bleidiau.

²¹ Edrychwch ar Reol 6.2 y Cod sy'n datgan: "Rhaid rhoi pwys dyladwy i'r sylw i bleidiau mwy yn ystod cyfnod yr etholiad. Rhaid i ddarlledwyr hefyd ystyried rhoi sylw priodol i bleidiau eraill ac i ymgeiswyr annibynnol sydd â safbwyntiau pwysig.

²² Mae Rheol 6.9 yn datgan: "Os bydd ymgeisydd yn cymryd rhan mewn eitem am ei etholaeth neu ei ardal etholiadol penodol, yna rhaid cynnig y cyfle i ymgeiswyr o bob un o'r pleidiau mwy gymryd rhan. (Fodd bynnag, os byddan nhw'n gwrthod neu ddim yn gallu cymryd rhan, caiff yr eitem fynd ymlaen.)"

- 3.17 Ym mis Mawrth 2013 sef y tro diwethaf i ni adolygu'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda a'r Arweiniad i Adrannau Pump a Chwech o'r Cod, fe ddaethom i'r casgliad²³, at ei gilydd, bod manteision cadw'r cysyniad o bleidiau mwy yn y Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda ac Adran Chwech y Cod yn drech na'r anfanfeision. Serch hynny, i gydnabod pryderon rhanddeiliaid na fu digon o hyblygrwydd o amgylch y cysyniad o bleidiau mwy, roeddem wedi egluro y byddem yn y dyfodol yn cynnal adolygiadau o bryd i'w gilydd o'r rhestr gyda golwg ar ei diweddarau pan fyddai hynny'n briodol. Hyd yma rydyn ni wedi cynnal tri adolygiad²⁴ o'r rhestr o bleidiau mwy cyn yr etholiadau a gafodd eu cynnal yn 2014, 2015 a 2016.
- 3.18 Yn ystod ein hadolygiadau gwahanol o'r pleidiau mwy, rydym yn ymwybodol bod nifer o randdeiliaid wedi cwestiynu a oedd rhestr o bleidiau gwleidyddol yn dal yn fecanwaith priodol i Ofcom ar gyfer cyflawni ei ddyletswyddau yng nghyswllt etholiadau. Er enghraifft, mae'r Comisiwn Etholiadol, wedi gofyn a ydy bodolaeth rhestr o'r fath yn creu ffordd sy'n ddianghenraid o anhyblyg ar gyfer rheoleiddio darlledu mewn etholiadau. Yn Adolygiad Mai 2016 roedden ni wedi dweud felly y byddem yn ystod ail hanner 2016 yn adolygu pa mor addas ydy'r rhestr wrth symud ymlaen a meddwl pa ddulliau eraill allai fod ar gael er mwyn cyflawni ein swyddogaethau rheoleiddio. Roedden ni o'r farn y byddai hyn yn golygu bod modd i ni ddefnyddio'r profiad o fod wedi cynnal tri adolygiad ar wahân o'r rhestr.
- 3.19 Wrth ystyried bod Ofcom yn adolygu ei reolau ynghylch etholiadau er mwyn cynnwys y BBC, rydyn ni'n credu ei bod hi'n briodol adolygu pa mor addas ydy'r rhestr o'r pleidiau mwy ar yr un pryd. Yn y cyd-destun hwn, rydyn ni'n ymwybodol bod y BBC, yn ogystal â'i Ganllawiau Golygyddol ei hun, yn cyhoeddi Canllawiau Etholiadol yn flynyddol, ar ôl iddyn nhw gael eu cymeradwyo gan Ymddiriedolaeth y BBC. Yn nodweddiadol, mae'r rhain wedi datgan pa bleidiau mae'r BBC yn credu ydy'r pleidiau "mwy" a "llai" ar draws Prydain Fawr ac yng ngwledydd datganoledig gwahanol y DU. Mae'r canllawiau etholiadol hyn hefyd yn rhoi arweiniad i amrywiol wasanaethau'r BBC mewn perthynas â sut dylen nhw ddelio â'r sylw sy'n cael ei roi i etholiadau.
- 3.20 Rydyn ni wedi adolygu'r dadleuon amrywiol o blaid ac yn erbyn dileu'r rhestr o bleidiau mwy o reolau Ofcom. Yn ein barn ni, y meini prawf mwyaf rhesymegol ar gyfer gwneud penderfyniadau golygyddol mewn perthynas â sylw i etholiadau o dan Adran Chwech y Cod; a dyrannu darllediadau etholiadol gan bleidiau, o dan y Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, ydy'r dystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol (hy canlyniadau etholiadau) a/neu dystiolaeth o'r gefnogaeth bresennol (ee polau piniwn).
- 3.21 Mae meini prawf cefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol eisoes yn nodweddion yn Adran Chwech y Cod a'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda. Yn benodol, maen nhw'n cael eu defnyddio gan Ofcom i lunio ei restr o bleidiau mwy a gan ddarlledwyr i wneud penderfyniadau golygyddol yng nghyswllt: cynnwys ymgeiswyr nad ydyn nhw'n perthyn i'r pleidiau mwy mewn

²³ Edrychwch ar <http://stakeholders.ofcom.org.uk/binaries/consultations/ppbs/statement/statement.pdf>

²⁴ Roeddem wedi cynnal: adolygiad cyntaf cyn etholiadau mis Mai 2014 (edrychwch ar <http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/major-political-parties-2014/>); ail adolygiad cyn etholiadau mis Mai 2015 (edrychwch ar <http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/major-parties-15/>); a thrydydd adolygiad cyn etholiadau mis Mai 2016 ("Adolygiad Mai 2016" – edrychwch ar <http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/review-larger-parties-elections-5-May-2016/>).

eitemau darlledu am etholaethau ac ardaloedd etholiadol²⁵; a dyrannu darllediadau etholiadol gan bleidiau i bleidiau ar wahân i'r pleidiau mwy²⁶. Fel rydyn ni'n ei egluro ymhellach isod, rydyn ni'n cynnig bod y darlledwyr yn dal i wneud penderfyniadau o dan Adran Chwech a'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda drwy gyfeirio at y dystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol, ond gan wneud hynny mewn perthynas â phob plaid ac ymgeisydd ac nid dim ond y pleidiau mwy ac ymgeiswyr y pleidiau mwy fel y maen nhw ar hyn o bryd.

- 3.22 Felly, ein cynnig ni ydy darparu bod darlledwyr yn defnyddio eu crebwyll eu hunain, ar sail meini prawf cefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol, yn hytrach na bod yn rhaid iddyn nhw wneud rhai penderfyniadau drwy gyfeirio at restr Ofcom o bleidiau mwy. Byddai pleidiau ac ymgeiswyr yn cadw eu hawl i gwyno i Ofcom os oedden nhw'n anfodlon gyda phenderfyniad gan ddarlledwr mewn perthynas â sylw golygyddol, neu ddyrannu darllediadau etholiadol gan bleidiau.
- 3.23 Rydyn ni'n credu bod dadleuon cryf o blaid dileu'r rhestr o'r pleidiau mwy a'i disodli â gofyniad cyffredinol i seilio penderfyniadau golygyddol mewn perthynas â sylw i etholiadau a dyrannu darllediadau etholiadol gan bleidiau ar dystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol.
- 3.24 Yn gyntaf, gellid dadlau bod y rhestr yn gyfyngiad diangen ar ryddid golygyddol darlledwyr a'i bod yn gorfodi darlledwyr i fod yn rhy anhyblyg o ran dyrannu darllediadau gwleidyddol etholiadau/darllediadau pleidiau gwleidyddol a gwneud penderfyniadau golygyddol o dan y Cod. Mae nifer o ddarlledwyr yn meddu ar y wybodaeth a'r arbenigedd i roi sylw i etholiadau mewn ffordd sy'n dangos didueddrwydd dyladwy. Yn draddodiadol mae'r BBC wedi dod i'w benderfyniad ei hun ynghylch pwy ydy'r pleidiau "mwy" a "llai" at ddibenion ei ganllawiau etholiadol. Rydyn ni'n credu y byddai'n briodol i ddarlledwyr seilio eu penderfyniadau golygyddol ar sail y meini prawf mwy hyblyg o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol yn hytrach na rhestr gan Ofcom o bleidiau mwy.
- 3.25 Gellid dadlau nad yw'r rhestr yn adlewyrchiad digonol o gyflwr darniog presennol y dirwedd weidyddol a gall lesteirio pleidiau gwleidyddol llai y mae eu poblogrwydd wedi tyfu dros gyfnodau cymharol fyr. Heb y rhestr, a drwy ddefnyddio tystiolaeth o gefnogaeth o etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol, gallai darlledwyr adlewyrchu'r newidiadau sy'n digwydd yn nhirwedd weidyddol y DU mewn ffordd sy'n fwy amserol (ee pleidiau yn ennill neu'n colli cefnogaeth). Byddai gan ddarlledwyr fwy o hyblygrwydd i beidio â chynnwys ymgeiswyr o'r pleidiau 'mwy' presennol sydd â phrin dim neu ddim cefnogaeth yn rhai ardaloedd o'r DU. Ar bwynt cysylltiedig, mae'r ffaith bod Ofcom wedi dynodi bod UKIP yn blaid fwy mewn dwy wlad, a'r Blaid Werdd dim ond mewn rhai etholiadau yn Llundain, yn awgrymu efallai

²⁵ Mae Rheol 6.10 y cod yn datgan: "Yn ogystal â Rheol 6.9 rhaid i ddarlledwyr gynnig y cyfle i'r holl ymgeiswyr mewn etholaeth neu ardal etholiadol gymryd rhan mewn adroddiadau a thrafodaethau ynghylch etholaeth neu ardal etholiadol os ydy'r ymgeiswyr hynny'n cynrychioli pleidiau sydd wedi cael cefnogaeth sylweddol mewn etholiadau yn y gorfennol neu lle ceir tystiolaeth o lawer o gefnogaeth ar hyn o bryd. Mae hyn hefyd yn berthnasol i ymgeiswyr annibynnol...".

²⁶ Mae Rheol 15 y Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda yn datgan: "Dylai'r rheini sy'n dal trwyddedau ystyried dyrannu darllediadau etholiadol gan bleidiau ychwanegol i bleidiau cofrestredig eraill (sy'n diwallu'r meini prawf yn Rheol 14) os ydy tystiolaeth o'u cefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol mewn etholiad penodol neu mewn gwlad/ardal etholiadol berthnasol yn golygu y byddai hi'n briodol gwneud hynny...".

fod y rhestr yn dod yn rhy gymhleth ac nad yw'n gallu ymdopi ag amrywiaeth y dirwedd weidyddol bresennol.

- 3.26 Mae nifer o ddarlledwyr wedi dadlau bod y gofyniad yn Rheol 6.9 y Cod i gynnig cyfle i holl ymgeiswyr y pleidiau mwy gymryd rhan mewn eitemau darlledu etholaeth/ardal etholiadol yn anhwylyd ac yn anymarferol, yn enwedig mewn eitemau newyddion byr. Er enghraifft, yn 2016 roedd pum plaid fwy yn sefyll mewn etholiadau ar gyfer: Cynulliad Llundain; Maer Llundain; a Chynulliad Cymru. Drwy ddefnyddio tystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol gallai darlledwyr ystyried y dystiolaeth mewn etholaethau ac ardaloedd etholiadol gwahanol.
- 3.27 Nid ydym o'r farn bod un ateb o reidrwydd yn addas i bob sefyllfa. Mae rhai darlledwyr yn darlledu i olion troed darlledu llai, ac efallai nad yw rhestr genedlaethol o bleidiau mwy yn adlewyrchu'r sefyllfa weidyddol yn yr ardaloedd darlledu lleol hynny. Gyda mwy o hyblygrwydd byddai'n hawdd i ddarlledwyr adlewyrchu eu tirwedd weidyddol leol a chydymffurfio ag egwyddorion y rheolau heb orfod cael un dull rhagnodol i bawb.
- 3.28 Rydyn ni'n cydnabod bod dadleuon o blaid dileu'r cysyniad o bleidiau mwy yn rheolau Ofcom ar etholiadau. Mae'n rhoi rhywfaint o sicrwydd i ddarlledwyr wrth ddyrannu darllediadau etholiadol gan bleidiau/darllediadau pleidiau gwleidyddol a phenderfyniadau golygyddol a gall ei ddileu arwain at lai o gysondeb yn y ffordd caiff pleidiau eu trin. Gellid dadlau bod y cyfyngiadau sy'n cael eu gosod gan reolau ar adroddiadau am etholaethau yn gymesur er mwyn sicrhau ym maes sensitif darlledu am etholiadau bod ymgeiswyr yn cael sylw priodol. Serch hynny, mae cymhlethdod cynyddol y dirwedd weidyddol ar draws gwleidydd y DU yn ei gwneud hi'n anos creu rhestr sy'n addas i bob darlledwr. Rydyn ni felly o'r farn ei bod hi'n briodol rhoi'r rhyddid golygyddol i ddarlledwyr wneud penderfyniadau ar sail eu gwybodaeth a'u harbenigedd eu hunain heb orfodi un ateb i bawb. Byddai pleidiau ac ymgeiswyr yn cadw'r sicrwydd sy'n cael ei roi gan eu gallu i apelio yn erbyn penderfyniadau darlledwyr gerbron Ofcom.
- 3.29 Gellid dadlau hefyd bod gan rai pleidiau statws 'cenedlaethol' (er enghraifft, ar draws Prydain Fawr, neu yn unrhyw un o'r gwleidydd datganoledig) ar draws amrywiaeth o etholiadau, ac felly eu bod yn haeddu hawl awtomatig ond cyfyngedig i gyfleu eu safbwyntiau ym mhob ardal darlledu – ni waeth pa mor fach – ym mhob etholiad. Serch hynny, yn ein barn ni, rhaid cydbwysu hyn yn erbyn cyflymder y newid yng ngwleidyddiaeth y DU, a darnu gwleidyddol cynyddol yn ddiweddar, sy'n peri risgiau na fydd y rhestr efallai'n adlewyrchiad cywir o'r lefelau amrywiol o gefnogaeth sy'n bodoli ar gyfer pleidiau gwleidyddol gwahanol ar draws gwleidydd y DU. Mae'r darnio gwleidyddol presennol hefyd yn peri her logistaidd i ddarlledwyr, gan ei bod yn rhaid iddynt gynnwys ymgeiswyr a/neu safbwyntiau o nifer mwy o bleidiau mwy (ac ymgeiswyr) yn eu sylw i etholiadau. Gall dileu'r rhestr helpu oherwydd byddai'n rhaid i'r darlledwyr ond gynnwys pleidiau ac ymgeiswyr a gafodd gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol mewn etholaethau neu ardaloedd etholiadol penodol.
- 3.30 Rydyn ni'n cydnabod bod llawer iawn o etholiadau'n cael eu cynnal ar draws y DU yn flynyddol a, heb restr, y byddai'n rhaid i ddarlledwyr asesu'r gefnogaeth sydd gan bleidiau yn rheolaidd, a allai fod yn ddrud o ran adnoddau. Efallai nad oes gan ddarlledwyr yr adnoddau i wneud hyn, ac efallai y byddan nhw'n llai parod i ddarparu rhaglenni am etholiadau. Felly, i liniaru'r baich posibl o ran adnoddau ar ddarlledwyr llai, rydyn ni'n cynnig y byddai Ofcom yn cynhyrchu crynodeb blynyddol o dystiolaeth o'r gefnogaeth a fu mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol cyn pob

cyfres o etholiadau a gynhelir ym mis Mai. Mae Ofcom wedi cyhoeddi arweiniad i ddarllledwyr²⁷ ynghylch y ffactorau y dylid eu hystyried wrth feddwl am dystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol at ddibenion Adran Chwech y Cod.

- 3.31 Gan ystyried yr holl ddadleuon uchod a'r cam lliniaru sy'n cael ei gynnig, rydyn ni o'r farn bod manteision dileu'r rhestr nawr yn drech na'r anfanteision. Rydyn ni'n gofyn am safbwyntiau rhanddeiliaid.

Adran Chwech y Cod a'r Rheolau ar ddarlllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda

- 3.32 Os bydd y rhestr o'r pleidiau mwy yn cael ei dileu o reolau etholiadau Ofcom, bydd hyn yn golygu ei bod yn rhaid diwygio Adran Chwech y Cod a'r Rheolau ar ddarlllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda. Fel y nodir ym mharagraff 3.21 uchod, rydyn ni'n cynnig disodli'r gofynion penodol mewn perthynas â phleidiau mwy â gofyniad cyffredinol ar bob darllledwyr i seilio: penderfyniadau golygyddol ynghylch sylw i etholiadau o dan Adran Chwech o'r Cod; a dyrannu darlllediadau etholiadol gan bleidiau a darlllediadau pleidiau gwleidyddol, o dan y Rheolau ar ddarlllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, ar sail tystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu dystiolaeth o gefnogaeth bresennol. Byddem yn disgwyl y byddai hyn yn gweithio fel a ganlyn:

- penderyniadau golygyddol o dan Adran Chwech o'r Cod: O dan Adran Chwech o'r Cod, ar hyn o bryd mae'n rhaid i ddarllledwyr: rhoi pwys dyladwy i'r pleidiau mwy yn ystod cyfnod yr etholiad²⁸; a chynnig y cyfle i ymgeiswyr y pleidiau mwy gymryd rhan mewn eitemau darllledu am eu hetholaethau neu eu hardaloedd etholiadol sy'n cynnwys ymgeiswyr²⁹. Rydyn ni'n cynnig y bydd darllledwyr wrth wneud penderfyniadau golygyddol o'r fath yn ystyried tystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu dystiolaeth o gefnogaeth bresennol; a
- dyrannu darlllediadau etholiadol gan bleidiau: Dan y rheolau cyfredol ar ddarlllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, rhaid cynnig o leiaf dau ddarlllediad etholiadol gan bleidiau yn ystod ymgyrchoedd etholiadau perthnasol. Rydyn ni'n cynnig dileu'r rheol hon a datgan y dylai pob plaid sy'n cyflawni meini prawf sylfaenol (fel³⁰ sefyll mewn un rhan o chwech neu ragor o'r seddi sydd ar gael yn yr etholiad yn achos etholiadau cyntaf i'r felin mewn nifer o etholaethau) fod yn gymwys i gael un darlllediad etholiadol gan bleidiau. Uwchben y lefelau sylfaenol hyn byddai darllledwyr yn ystyried a oedd hi'n briodol cynnig darlllediadau etholiadol gan bleidiau ychwanegol ar sail tystiolaeth o'u cefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol mewn etholiad penodol.

²⁷ https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0020/25643/section6.pdf

²⁸ Edrychwch ar Reol 6.2 sy'n datgan: "Rhaid rhoi pwys dyladwy i'r sylw i bleidiau mwy yn ystod cyfnod yr etholiad. Rhaid i ddarllledwyr hefyd ystyried rhoi sylw priodol i bleidiau eraill ac i ymgeiswyr annibynnol sydd â safbwyntiau pwysig.

²⁹ Edrychwch ar Reol 6.9 sy'n datgan: "Os bydd ymgeisydd yn cymryd rhan mewn eitem am ei etholaeth neu ei ardal etholiadol penodol, yna rhaid cynnig y cyfle i ymgeiswyr o bob un o'r pleidiau mwy gymryd rhan. (Fodd bynnag, os byddan nhw'n gwrthod neu ddim yn gallu cymryd rhan, caiff yr eitem fynd ymlaen.)"

³⁰ Edrychwch ar Reol 15 o'r Rheolau ar ddarlllediadau gwleidyddol pleidiau a refferenda sydd yn Atodiad 4 i gael rhagor o fanylion.

- 3.33 Rydyn ni'n croesawu safbwyntiau gan randdeiliaid ynghylch pa mor addas ydy'r rhestr o bleidiau mwy wrth symud ymlaen, gan gynnwys ein cynnig fel y nodir ym mharagraff 3.30. Yn benodol mae Ofcom yn hybu ymatebion gan ddarllledwyr llai y byddai'r newid sy'n cael ei gynnig yn effeithio arnynt fwyaf.
- 3.34 Rydyn ni wedi nodi'r diwygiadau rydyn ni'n eu cynnig i'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda yn Atodiad 1 ac i Adran Chwech yn Atodiad 5 er mwyn ystyried y cynnig i ddileu'r rhestr o'r pleidiau mwy o'n rheolau.

Cwestiwn 1: Ydych chi'n cytuno â chynnig Ofcom i ddileu'r rhestr o'r pleidiau mwy o Adran Chwech y Cod a'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda? Rhwch resymau dros eich ateb.

Cwestiwn 2: Ydych chi'n cytuno â'r cynnig ym mharagraff 3.30 i Ofcom gynhyrchu crynodeb blynyddol o gefnogaeth etholiadol? Rhwch resymau dros eich ateb.

Y diwygiadau sy'n cael eu cynnig i Adran Chwech

- 3.35 Ar ôl adolygu ein dyletswyddau rheoleiddio newydd mewn perthynas â gwasanaethau'r BBC yng nghyswllt etholiadau a refferenda, rydyn ni o'r farn y dylai'r rheolau yn Adran Chwech hefyd fod yn berthnasol i wasanaethau darlledu'r BBC. Yn ogystal â chynnig dileu'r cyfeiriadau at y pleidiau mwy, rydyn ni'n cynnig y dylid diwygio³¹ Adran Chwech fel a ganlyn:
- 3.36 Hyd a lled gwasanaethau: Yn unol â'r gofyniad yn y Cytundeb Fframwaith drafft, y cyfeirir ato ym mharagraff 3.11 uchod, ynghylch defnyddio'r Cod gyda Gwasanaethau Ar-alwad Cyhoeddus y BBC, rydyn ni hefyd yn credu y dylai Adran Chwech y Cod fod yn berthnasol i wasanaethau o'r fath. Ar bwynt cysylltiedig, rydyn ni'n cynnig: dylai Rheol 6.4³² (Trafod materion sy'n ymwneud â'r etholiad neu'r refferendwm ar y diwrnod pleidiol); Rheol 6.6³³ (Gwahardd ymgeiswyr rhag ymddangos fel cyfwelwyr newyddion, cyfwelwyr neu gyflwynwyr yn ystod cyfnodau etholiad a refferendwm); a Rheol 6.7³⁴ (Ymddangosiadau gan ymgeiswyr mewn rhaglennu anwleidyddol) egluro na fyddai'n rhaid i'r BBC ddileu cynnwys archif oddi ar Wasanaethau Ar-alwad Cyhoeddus y BBC yn ystod y cyfnodau perthnasol.
- 3.37 Cod ymarfer ar adroddiadau etholaethau ac ardaloedd etholiadol: Fel sy'n cael ei egluro ym mharagraff 3.7, o dan adran 93 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl, rhaid i'r BBC fabwysiadu cod ymarfer mewn perthynas â chyfranogiad ymgeiswyr mewn etholiad seneddol neu lywodraeth leol mewn eitemau darlledu ynghylch yr etholaeth neu'r ardal etholiadol dan sylw. Rydyn ni'n cynnig diwygio Adran Chwech o'r Cod i

³¹ Mae'r diwygiadau'n cael eu hadlewyrchu yn Atodiad 6 isod

³² Mae Rheol 6.4 yn datgan: "Rhaid rhoi'r gorau i drafod a dadansoddi materion sy'n ymwneud â'r etholiad neu'r refferendwm pan fydd y bleidlais yn agor. (Mae hyn yn cyfeirio at agor y gorsafoedd pleidleisio eu hunain. Nid yw'r rheol hon yn berthnasol i unrhyw bleidlais sy'n cael ei chynnal yn gyfan gwbl drwy'r post.)"

³³ Mae Rheol 6.6 yn datgan: "Rhaid i ymgeiswyr yn etholiadau'r DU, a chynrychiolwyr cyfranogwyr cymeradwy yn refferenda'r DU beidio â gweithredu fel cyflwynwyr newydd, cyfwelwyr neu gyflwynwyr o unrhyw fath o raglen yn ystod cyfnod yr etholiad".

³⁴ Mae Rheol 6.7 yn datgan: "Mae ymddangosiadau gan ymgeiswyr (yn etholiadau'r DU) neu gynrychiolwyr (i gyfranogwyr a ganiateir yn refferenda'r DU) mewn rhaglenni anwleidyddol a gafodd eu cynllunio neu eu hamserlennu cyn cyfnod yr etholiad neu'r refferendwm yn cael mynd ymlaen, ond ni ddylid trefnu a darlledu unrhyw ymddangosiadau newydd yn ystod y cyfnod".

ddarparu y bydd Rheolau 6.8 i 6.12³⁵ yn berthnasol i'r BBC os ydy'r BBC wedi'u mabwysiadu o dan Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl fel ei god ymarfer. Mae hyn yn unol â'r ddarpariaeth ar gyfer S4C, sydd â'r un dyletswyddau â'r BBC o dan adran 93.

Arweiniad

- 3.38 Pan fydd yr adolygiad hwn wedi cael ei gwblhau byddwn yn cyhoeddi Arweiniad wedi'i ddiweddarau i Adran Chwech o'r Cod ar wefan Ofcom. Yn yr Arweiniad presennol, rydyn ni'n rhoi gwybodaeth gefndir i Reol 6.10³⁶ ac yn enwedig y ffactorau dylai darlledwyr eu hystyried wrth ystyried tystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol. Rydyn ni'n cynnig cadw'r wybodaeth hon yn ein Harweiniad i'r Rheol 6.9³⁷ newydd. Bydd yr Arweiniad wedi'i ddiweddarau i Adran Chwech o'r Cod hefyd yn cynnwys penderfyniadau sydd wedi cael eu cyhoeddi'n fwy diweddar ym maes etholiadau a refferenda. Yn benodol, rydyn ni'n bwriadu diwygio'r Arweiniad i Reol 6.3³⁸ i adlewyrchu paragraffau 38 i 41 ein penderfyniad yn yr un achos³⁹ a gafodd ei ystyried gan Bwyllgor Etholiad Ofcom yn ystod y refferendwm ar aelodaeth y DU o'r Undeb Ewropeaidd.

Cwestiwn 3: Ydych chi'n cytuno â'r diwygiadau sy'n cael eu cynnig i Adran Chwech fel y nodir yn Atodiad Pump a) mewn perthynas â phleidiau mwy a b) cynnwys gwasanaethau darlledu'r BBC a Gwasanaethau Ar-alwad Cyhoeddus y BBC? Rhowch resymau dros eich ateb.

Diwygiadau a gynigir i'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda

- 3.39 Fel y nodwyd eisoes ym mharagraff 3.11, o dan Atodlen 3 paragraff 5 y Cytundeb drafft mae'n rhaid i Ofcom hefyd roi'r gofynion ar y BBC y mae Ofcom yn credu sy'n briodol er mwyn mynnu bod darllediadau pleidiau gwleidyddol (gan gynnwys darllediadau etholiadol gan bleidiau) a darllediadau ymgyrchoedd refferenda yn cael eu cynnwys mewn Gwasanaethau Cyhoeddus o'r fath yn y DU fel y mae Ofcom yn credu sy'n briodol. Mae'r darpariaethau sydd yn Atodlen 3, paragraff 5 yn atgynyrchu'r dyletswyddau sydd eisoes wedi'u rhoi i Ofcom mewn perthynas â rhai darlledwyr sydd wedi'u trwyddedu o dan adran 333 o'r Ddeddf, fel y trafodwyd ym mharagraff 3.9 uchod.
- 3.40 Ar ôl adolygu ein dyletswyddau rheoleiddio newydd mewn perthynas â gwasanaethau'r BBC yng nghyswllt darllediadau etholiadol gan bleidiau, darllediadau pleidiau gwleidyddol a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm, rydyn ni o'r farn y

³⁵ Gan ystyried y diwygiadau rydyn ni'n eu cynnig (Rheolau 6.8 i 6.13 ar hyn o bryd).

³⁶ Edrychwch ar droednodyn 27.

³⁷ Mae'r rheol 6.9 newydd rydyn ni'n ei gynnig yn datgan: "Os bydd ymgeisydd yn cymryd rhan mewn eitem am ei etholaeth neu ei ardal etholiadol yna rhaid i ddarlledwyr gynnig y cyfle i gymryd rhan i'r holl ymgeiswyr yn yr etholaeth neu'r ardal etholiadol sy'n cynrychioli pleidiau sydd wedi cael cefnogaeth sylweddol mewn etholiadau blaenorol neu lle ceir tystiolaeth o gefnogaeth bresennol sylweddol. Mae hyn hefyd yn berthnasol i ymgeiswyr annibynnol. (Fodd bynnag, os bydd ymgeisydd yn gwrthod neu ddim yn gallu cymryd rhan, caiff yr eitem fynd ymlaen.)"

³⁸ Mae Rheol 6.3 yn datgan: "Rhaid rhoi pwys dyladwy i sefydliadau dynodedig mewn sylw yn ystod cyfnod y refferendwm. Rhaid i ddarlledwyr hefyd ystyried rhoi sylw priodol i gyfranogwyr cymeradwy eraill sydd â safbwyntiau pwysig".

³⁹ *Penderfyniad y Bwyllgor Etholiadau ar gŵyn ynghylch didueddrwydd dyladwy a rhoi pwys dyladwy a gyflwynwyd gan Vote Leave Limited ynghylch sylw ITV i Refferendwm yr UE, a gyhoeddwyd ar 10 Mehefin 2016 (Edrychwch ar https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0022/64840/decision-election-eu-referendum.pdf).*

dylai'r Rheolau presennol ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda hefyd fod yn berthnasol i allbwn darlledu'r BBC.

- 3.41 Serch hynny, rydyn ni'n cynnig, yn ogystal â dileu'r cyfeiriadau at y pleidiau mwy, y dylid diwygio'r⁴⁰ Rheolau ar ddarllediadau gwleidyddol a refferendwm fel a ganlyn:
- 3.42 Hyd a lled gwasanaethau: Rydyn ni wedi ystyried yr ystod bresennol o wasanaethau'r BBC sydd â darllediadau etholiadol gan bleidiau, darllediadau pleidiau gwleidyddol a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm o dan reolau'r BBC ei hun. Nid ydyn ni'n cynnig newid pa wasanaethau ddylai fod â darllediadau etholiadol gan bleidiau, darllediadau pleidiau gwleidyddol a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm pan fydd y BBC yn cael ei reoleiddio gan Ofcom yn y maes yma gan ein bod yn credu bod ystod a chyrhaeddiad presennol y gwasanaethau'n briodol. Rydyn ni felly'n cynnig y dylid addasu'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferendwm er mwyn cynnwys gwasanaethau darlledu'r BBC sy'n cael eu hariannu gan ffi'r drwydded ac sydd ar hyn o bryd yn trosglwyddo darllediadau etholiadol gan bleidiau, darllediadau pleidiau gwleidyddol a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm.
- 3.43 Bod yn gymwys i gael darllediad etholiadol gan bleidiau: Fel y nodwyd ym mharagraff 3.16 uchod, o dan y Rheolau presennol ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, rhaid cynnig o leiaf dau ddarllediad etholiadol gan bleidiau yn ystod ymgyrchoedd etholiadau perthnasol. Rydyn ni'n cynnig dileu'r rheol hon a datgan bod pob plaid sy'n cyflawni meini prawf sylfaenol (fel sefyll mewn un rhan o chwech neu ragor o'r seddi sydd ar gael yn yr etholiad yn achos etholiadau cyntaf i'r felin mewn nifer o etholaethau neu, ar gyfer systemau cynrychiolaeth gyfrannol, meini prawf a bennir gan y darlledwyr sy'n ystyried y system bleidleisio benodol, nifer y seddi sydd ar gael yn yr etholiad, nifer yr etholaethau/rhanbarthau, a nifer yr ymgeiswyr a enwebwyd gan y blaid) yn gymwys i gael un darllediad etholiadol gan bleidiau. Uwchben y lefelau sylfaenol hyn byddai pleidiau yn dal i gael eu hystyried ar gyfer darllediadau etholiadol gan bleidiau ychwanegol ar sail tystiolaeth o'u cefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol mewn etholiad penodol.
- 3.44 Bod yn gymwys i gael darllediad pleidiau gwleidyddol: O dan y Rheolau cyfredol ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, dim ond y pleidiau hynny sy'n cael eu dynodi yn bleidiau mwy yng ngwleidydd penodol y DU sy'n cael bod yn gymwys ar gyfer darllediadau pleidiau gwleidyddol tymhorol y tu allan i gyfnodau etholiadau. Wrth ystyried ein cynnig i ddileu'r cysyniad o bleidiau mwy o'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, rydyn ni wedi ystyried beth fyddai'n fecanwaith priodol ar gyfer dyrannu darllediadau pleidiau gwleidyddol. Yn y cyd-destun hwn, rydyn ni'n nodi bod y BBC wedi sefydlu mecanwaith yn ddiweddar⁴¹ er mwyn dyrannu darllediadau pleidiau gwleidyddol lle bydd plaid, ym mhob gwlad, yn gymwys i gael darllediad o'r fath os: oes gan y blaid un sedd neu fwy yn y wlad honno mewn unrhyw senedd neu gynulliad perthnasol; a byddai tystiolaeth o'r gefnogaeth a gafodd y blaid mewn etholiadau blaenorol a/neu'r gefnogaeth sydd ganddi nawr mewn etholiad penodol neu yn y wlad honno yn golygu y byddai'n briodol iddo wneud hynny. Rydyn ni wedi ystyried y ffordd mae'r BBC yn dyrannu darllediadau pleidiau gwleidyddol ac, yn ein barn ni, mae'n ffordd resymol ac ymarferol i ddyrannu darllediadau pleidiau gwleidyddol ar bob gwasanaeth perthnasol (fel gwasanaethau Sianel 3 rhanbarthol). Rydyn ni felly'n cynnig darparu ar gyfer y dull hwn yn y Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda.

⁴⁰ Mae'r diwygiadau'n cael eu hadlewyrchu yn Atodiad 5 isod

⁴¹ Edrychwch ar http://www.bbc.co.uk/bbctrust/our_work/editorial_standards/ppb_2015.

- 3.45 **Amserlennu:** Ar hyn o bryd o dan y Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, mae rheolau amserlennu gwahanol yn berthnasol ar gyfer gwahanol fathau o ddarlledu ac endidau. Er enghraifft, rhaid i ddarllediadau etholiadol gan bleidiau ar gyfer y pleidiau mwy gael eu cynnal yn ystod yr oriau brig ar deledu ac ar radio. Wrth feddwl ein bod yn ystyried dileu'r cysyniad o bleidiau mwy o'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, ac y bydd y Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda yn berthnasol i nifer fawr o wasanaethau (gan gynnwys gwasanaethau'r BBC) ar draws teledu a radio, rydyn ni'n cynnig symleiddio'r rheolau amserlennu er mwyn golygu ei bod yn rhaid i bob math o ddarllediadau (hy darllediadau etholiadol gan bleidiau, darllediadau pleidiau gwleidyddol a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm) gael eu hamserlennu rhwng 5.30pm a 11.30pm ar deledu a rhwng 6.00am a 10.00pm ar wasanaethau radio.

Cwestiwn 4: Ydych chi'n cytuno â'r diwygiadau sy'n cael eu cynnig i'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a darllediadau refferendwm fel y nodir yn Atodiad Pedwar a) mewn perthynas â phleidiau mwy a b) cynnwys gwasanaethau darlledu'r BBC? Rhowch resymau dros eich ateb.

Adran 4

Y diwygiadau sy'n cael eu cynnig i Adran Pump y Cod: didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy

Cyflwyniad

- 4.1 Yn yr Adran hon, rydyn ni'n nodi'r ffordd mae'r Ofcom yn bwriadu rheoleiddio gwasanaethau'r BBC o ran didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy.
- 4.2 Hyd yn hyn nid yw holl God Darlledu Ofcom ("y Cod") wedi bod yn berthnasol i wasanaethau'r BBC sy'n cael eu hariannu gan ffi'r drwydded. Mae dau faes yn benodol lle mae Ymddiriedolaeth y BBC wedi cadw cymhwysedd rheoleiddio llwyr: yn gyntaf, didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy; ac yn ail, yng nghyswllt etholiadau a refferenda.

Fframwaith Statudol

- 4.3 Mae Atodiad 6 yn cynnwys manylion cefndir statudol llawn dyletswyddau penodol Ofcom mewn perthynas â'r ymgynghoriad hwn.
- 4.4 Yn gryno, mae'r Siarter a'r Cytundeb drafft newydd yn golygu ei bod yn rhaid i wasanaethau darlledu'r BBC yn y DU sy'n cael eu hariannu gan ffi'r drwydded gydymffurfio â'r Cod ac mae'n rhaid i wasanaethau rhaglenni ar-alwad y BBC sy'n cael eu hariannu gan ffi'r drwydded gydymffurfio i'r graddau y mae Ofcom yn credu bod y Cod yn berthnasol i'r gwasanaethau hynny.
- 4.5 Mae Adran Pump y Cod yn cynnwys safonau i sicrhau amcanion sydd yn adran 319 o'r Ddeddf Cyfathrebiadau ("y Ddeddf") sy'n ymwneud â chywirdeb dyladwy a didueddrwydd dyladwy, sef:
 - a) "y bydd newyddion sydd wedi'u cynnwys mewn gwasanaethau teledu a radio yn cael eu cyflwyno gyda didueddrwydd dyladwy, ac y cydymffurfir â'r gofynion o ran didueddrwydd yn adran 320" (adran 319(2)(c)); ac
 - b) "y bydd newyddion sydd wedi'u cynnwys mewn gwasanaethau teledu a radio yn cael eu hadrodd gyda chywirdeb dyladwy" (adran 319(2)(d)).
- 4.6 Yn gryno, mae'r "gofynion o ran didueddrwydd dyladwy" a nodir yn adran 320 y Ddeddf, ac y cyfeirir atyn nhw ym mharagraff 3.4(a), yn gofyn:
 - a) eithrio "pob mynegiant o farn neu safbwyntiau'r sawl sy'n darparu'r gwasanaeth" ar faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol (adran 320(1)(a));
 - b) didueddrwydd dyladwy ar faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol (adran 320(1)(b)); a

- c) rhwystro, yn achos gwasanaethau radio nad ydyn nhw'n rhai cenedlaethol "rhoi amlygrwydd amhriodol yn y rhaglenni sydd wedi'u cynnwys yn y gwasanaeth i safbwyntiau a barn unigolion neu gyrff penodol" ar faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol (adran 320(1)(c)).

Ein cynigion mewn perthynas ag Adran Pump

- 4.7 Mae Ofcom wedi adolygu ei reolau yn Adran Pump y Cod i asesu a oes angen unrhyw ddiwygiadau i sicrhau bod Adran Pump yn berthnasol yn briodol i Wasanaethau Darlledu Cyhoeddus y BBC yn y DU ("gwasanaethau darlledu'r BBC") a Gwasanaethau Rhaglenni Ar-alwad Cyhoeddus y BBC yn y DU;
- 4.8 Gan feddwl bod y Cytundeb drafft yn mynnu bod y BBC yn dilyn y safonau sydd wedi'u gosod o dan adran 319 o'r Ddeddf, rydyn ni'n credu, yn amodol ar ddau ddiwygiad sydd wedi'u hamlinellu ym mharagraffau 4.13 a 4.14 isod, dylai'r rheolau cyfredol yn Adran Pump hefyd fod yn berthnasol i'r BBC.
- 4.9 Felly, rydyn ni'n cynnig bod y rheolau sy'n berthnasol i wasanaethau sydd dan drwydded i Ofcom sy'n mynnu: dylai newyddion teledu a radio gael eu cyflwyno gyda chywirdeb dyladwy a didueddrwydd dyladwy; a dylid cyflwyno cynnwys nad yw'n newyddion sy'n delio â materion sy'n wleidyddol neu'n ddiwydiannol sensitif a materion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol gael eu cyflwyno gyda didueddrwydd dyladwy, hefyd fod yn berthnasol i'r BBC.
- 4.10 Wrth galon defnyddio'r rheol ydy'r cysyniad o "ddiueddrwydd dyladwy". Mae Adran Pump yn egluro bod "dyladwy" yn oleddfiad pwysig i'r cysyniad o ddiueddrwydd. Mae didueddrwydd ei hun yn golygu peidio â ffafrio un ochr yn fwy nag un arall. Mae "dyladwy" yn golygu digonol neu briodol i destun a natur y rhaglen. Gall y dull gweithredu o ran didueddrwydd dyladwy amrywio yn ôl ffactorau yn ymwneud â'r cyd-destun fel y math o raglen a sianel, a disgwyliadau tebygol y gynulleidfa. Wrth ddefnyddio'r rheolau, bydd yn rhaid i'r BBC ac Ofcom ystyried ffactorau o'r fath a defnyddio eu harbenigedd a'u crebwyll.
- 4.11 Mae Ofcom wedi cyhoeddi arweiniad ar ddehongli a defnyddio'r rheol yn Adran Pump. Mae'r arweiniad ar gael yn: <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/guidance/programme-guidance>.
- 4.12 Dyma'r ddau ddiwygiad, rydyn ni'n credu sy'n angenrheidiol er mwyn cydymffurfio â pharagraff 3 Atodlen 3 y Cytundeb drafft:
- 4.13 Hyd a lled gwasanaethau: Yn unol â'r gofyniad y cyfeirir ato ym mharagraff 3.11 uchod, rydyn ni'n credu y dylai Adran Pump o'r Cod fod yn berthnasol i wasanaethau ar-alwad cyhoeddus y BBC yn ogystal â gwasanaethau darlledu'r BBC ar radio ac ar deledu a gyllidir gan ffi'r drwydded: Yn benodol, rydyn ni'n bwriadu diwygio Rheol 5.2 i egluro sut mae'n berthnasol i wasanaethau ar-alwad cyhoeddus y BBC⁴².

⁴² Rydyn ni'n cynnig diwygio Rheol 5.2 fel a ganlyn (gyda'r diwygiadau wedi eu dangos mewn llythrennau trwm ac wedi'u tanlinellu: "Fel arfer dylid cydnabod camgymeriadau o bwys mewn newyddion a'u cywiro

ar yr awyr yn gyflym (**neu, yn achos gwasanaethau ar-alwad cyhoeddus y BBC, eu cywiro yn gyflym**). Dylid amserlennu cywiriadau'n briodol (**neu, yn achos gwasanaethau ar-alwad cyhoeddus y BBC, dylid eu gwneud yn amlwg i wylwyr mewn ffordd briodol**).

- 4.14 Defnyddio Adran Pump gyda gwasanaethau radio'r BBC nad ydyn nhw'n rhai cenedlaethol⁴³: Mae Adran 320(1)(c) o'r Ddeddf yn mynnu nad yw gwasanaethau radio nad ydyn nhw'n rhai cenedlaethol sy'n cael eu trwyddedu gan Ofcom yn "rhoi amlygrwydd amhriodol yn y rhaglenni sydd wedi'u cynnwys yn y gwasanaeth i safbwyntiau a barn unigolion neu gyrff penodol" ar faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol. Mae'r ddarpariaeth hon yn cael ei hadlewyrchu yn Rheol 5.13⁴⁴ y Cod sy'n ystyried "rhaglenni sydd wedi'u cynnwys mewn unrhyw wasanaeth...o'u cymryd gyda'i gilydd". Serch hynny, mae'r Cytundeb drafft wedi egluro⁴⁵ bod holl wasanaethau radio'r BBC yn cael eu trin fel gwasanaethau radio cenedlaethol at ddibenion adran 320 o'r Ddeddf. Mae hyn yn golygu na fydd adran 320(1)(c) o'r Ddeddf yn berthnasol i unrhyw rai o wasanaethau'r BBC. Rydyn ni felly'n cynnig egluro y bydd Rheolau 5.5 i 5.12 yn berthnasol i holl wasanaethau radio'r BBC yn ogystal â gwasanaethau teledu'r BBC a gwasanaethau ar-alwad cyhoeddus y BBC, ac na fydd Rheol 5.13 y Cod yn berthnasol i unrhyw rai o wasanaethau'r BBC.
- 4.15 Pan fydd yr adolygiad hwn wedi cael ei gwblhau byddwn yn cyhoeddi Arweiniad wedi'i ddiweddarau i Adran Pump o'r Cod ar wefan Ofcom, gan adlewyrchu ein penderfyniadau mewn perthynas â'r diwygiadau sydd wedi cael eu cynnig uchod. Bydd yr Arweiniad hwn a fydd yn cael ei ddiweddarau hefyd yn cynnwys penderfyniadau mwy diweddar sydd wedi cael eu cyhoeddi ynghylch didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy.

Cwestiwn 5: Oes gennych chi unrhyw sylwadau ar y diwygiadau mae Ofcom yn eu cynnig yn Atodiad Pump er mwyn rheoleiddio darlledu'r BBC a'i wasanaethau rhaglenni ar-alwad o ran didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy.

⁴³ hy gwasanaethau sy'n cael eu darlledu i'w derfyn mewn ardal neu ardal leol benodol yn y DU.

⁴⁴ Mae Rheol 5.13 yn datgan: "Ni ddylai darlledwyr roi amlygrwydd gormodol i farnau a safbwyntiau pobl neu gyrff penodol ar faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun trafod a materion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol yn yr holl raglenni sydd wedi'u cynnwys mewn unrhyw wasanaeth (sydd wedi'i restru uchod) o'u cymryd gyda'i gilydd". Mae'r Cod yn egluro bod y rheol hon yn berthnasol i "wasanaethau radio lleol (yn cynnwys gwasanaethau radio cymunedol), gwasanaethau rhaglenni sain digidol lleol (yn cynnwys gwasanaethau rhaglenni sain digidol cymunedol) a gwasanaethau cynnwys trwyddedadwy radio".

⁴⁵Mae Atodlen 3, paragraff 3 y Cytundeb drafft yn datgan: "Wrth ddarparu Gwasanaethau Darlledu Cyhoeddus yn y DU, rhaid i'r BBC ddilyn y safonau sydd wedi cael eu gosod o dan adran 319 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 ("Cod Safonau Ofcom"). At ddibenion y gofynion yn y Cod Safonau sy'n rhoi grym i adran 320 o'r Ddeddf honno (gofynion didueddrwydd dyladwy arbennig), bydd y Gwasanaethau Cyhoeddus yn y DU sy'n wasanaethau radio yn cael eu trin fel gwasanaethau radio cenedlaethol."

Atodiad 1

Ymateb i'r ymgynghoriad hwn

Sut mae ymateb

- A1.1 Byddai Ofcom yn hoffi i chi gyflwyno eich safbwyntiau a'ch sylwadau ynghylch y materion sydd wedi'u codi yn y ddogfen hon erbyn **5pm 16 Ionawr 2017**.
- A1.2 Mae'n well o lawer gennym gael ymatebion drwy'r ffurflen ar-lein sydd ar gael yn <https://www.ofcom.org.uk/cymru/consultations-and-statements/category-2/broadcast-impartiality-accuracy-and-elections-rules-review/>. Rydyn ni hefyd yn darparu dalen gyflwyno (<http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/consultation-response-coversheet/>) ar gyfer ymatebion sy'n cael eu hanfon dros e-bost neu bost; a fydddech chi cystal â llenwi hon er mwyn ein helpu i gynnal eich cyfrinachedd, ac mae'n cyflymu ein gwaith. Nid oes angen i chi wneud hyn os ydych chi'n ymateb drwy ddefnyddio'r ffurflen ar-lein.
- A1.3 Os ydy eich ymateb yn ffeil fwy, neu os yw'n cynnwys siartiau, tablau neu ddata arall i'w gefnogi, a fydddech chi cystal â'i anfon dros yr e-bost i electionrulesreview@ofcom.org.uk, fel atodiad mewn fformat Microsoft Word, ynghyd â'r ddalen gyflwyno (<http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/consultation-response-coversheet/>).
- A1.4 Fel arall, gellir postio ymatebion i'r cyfeiriad isod, a theitl yr ymgynghoriad wedi'i farcio arnynt.
- Adam Baxter
Fifth Floor
Ofcom
Riverside House
2A Southwark Bridge Road
London SE1 9HA
- A1.5 Nid oes angen copi papur o'ch ymateb arnom yn ogystal â fersiwn electronig. Byddwn yn cydnabod derbyn ymatebion os cânt eu cyflwyno drwy ddefnyddio'r ffurflen ar-lein ar y we ond nid fel arall.
- A1.6 Nid oes yn rhaid i chi ateb pob cwestiwn yn yr ymgynghoriad os nad oes gennych chi safbwynt; mae ymateb byr ar ddim ond un pwynt yn iawn. Rydyn ni hefyd yn croesawu ymatebion ar y cyd.
- A1.7 Byddai'n ddefnyddiol petai modd i'ch ymateb gynnwys atebion uniongyrchol i'r cwestiynau sy'n cael eu gofyn yn y ddogfen ymgynghori. Mae'r cwestiynau'n cael eu rhestru yn Atodiad 3. Byddai'n ddefnyddiol hefyd petai modd i chi egluro pam eich bod yn arddel eich safbwyntiau, a beth rydych chi'n ei gredu fyddai effaith cynigion Ofcom.
- A1.8 Os ydych chi eisiau trafod y materion a'r cwestiynau sydd wedi cael eu codi yn yr ymgynghoriad hwn, cysylltwch ag Adam Baxter ar 020 7981 3236, neu dros yr e-bost i adam.baxter@ofcom.org.uk

Cyfrinachedd

- A1.9 Mae ymgynghoriadau'n fwy effeithiol os ydyn ni'n cyhoeddi'r ymatebion cyn i'r cyfnod ymgynghori gau. Yn benodol, gall hyn fod o gymorth i bobl a sefydliadau sy'n brin eu hadnoddau neu heb fod yn gyfarwydd iawn â'r materion dan sylw i ymateb yn fwy gwybodus. Felly, er mwyn bod yn dryloyw a sicrhau ymarfer rheoleiddio da, ac oherwydd ein bod ni'n credu ei bod hi'n bwysig bod pawb sydd â diddordeb mewn mater yn gallu gweld safbwyntiau ymatebwyr eraill, fel rheol byddwn yn cyhoeddi pob ymateb ar ein gwefan, www.ofcom.org.uk, cyn gynted ag y byddan nhw'n dod i law.
- A1.10 Os ydych chi'n meddwl y dylid cadw eich ymateb yn gyfrinachol, a fydddech chi cystal â nodi i ba ran(nau) mae hyn yn berthnasol, ac egluro pam. Anfonwch unrhyw adrannau cyfrinachol fel atodiad ar wahân. Os ydych am i'ch enw, eich cyfeiriad, manylion cyswllt eraill, neu deitl eich swydd aros yn gyfrinachol, rhowch y manylion hynny ar y ddalen gyflwyno'n unig, fel na fydd rhaid inni olygu'ch ymateb.
- A1.11 Os bydd rhywun yn gofyn i ni gadw ymateb cyfan neu ran ohono yn gyfrinachol, byddwn yn trin y cais hwn o ddifrif ac yn ceisio ei barchu. Ond weithiau bydd angen i ni gyhoeddi pob ymateb, gan gynnwys y rheini sydd wedi'u marcio'n rhai cyfrinachol, er mwyn bodloni rhwymedigaethau cyfreithiol.
- A1.12 Sylwch hefyd y cymerir bod yr hawlfraint a phob eiddo deallusol arall sydd mewn ymatebion wedi'u rhoi o dan drwydded i Ofcom i'w defnyddio. Mae hawliau eiddo deallusol Ofcom yn cael eu hegluro ymhellach yn <http://www.ofcom.org.uk/terms-of-use/>

Y camau nesaf

- A1.13 Yn dilyn y cyfnod ymgynghori hwn, mae Ofcom yn bwriadu cyhoeddi datganiad ddiwedd mis Chwefror/dechrau mis Mawrth 2017.
- A1.14 Gallwch chi gofrestru i gael diweddariadau post i roi gwybod i chi am gyhoeddiadau newydd Ofcom; i gael rhagor o fanylion edrychwch ar <http://www.ofcom.org.uk/email-updates/>

Prosesau ymgynghori Ofcom

- A1.15 Mae Ofcom yn ceisio sicrhau ei bod mor hawdd â phosibl ymateb i ymgynghoriad. I gael rhagor o wybodaeth, edrychwch ar ein hegwyddorion ymgynghori yn Atodiad 2.
- A1.16 Os oes gennych unrhyw sylwadau neu awgrymiadau ynghylch y modd rydyn ni'n rheoli ein ymgynghoriadau, ffoniwch ein desg gymorth ymgynghori ar 020 7981 3003 neu anfonwch neges drwy'r e-bost atom yn consult@ofcom.org.uk. Rydym yn arbennig o falch o gael syniadau ynghylch sut y gallai Ofcom fod yn fwy effeithiol wrth ofyn am farn grwpiau neu unigolion, fel busnesau bach a defnyddwyr preswyl, sy'n llai tebygol o roi eu barn drwy ymgynghoriad ffurfiol.

Os hoffech drafod y materion hyn neu brosesau ymgynghori Ofcom yn gyffredinol, cysylltwch â Steve Gettings, hyrwyddwr ymgynghori Ofcom:

Steve Gettings
Ofcom

Riverside House
2a Southwark Bridge Road
Llundain SE1 9HA

Ffôn: 020 7981 3601

E-bost steve.gettings@ofcom.org.uk

Atodiad 2

Egwyddorion ymgynghori Ofcom

Mae Ofcom yn dilyn saith egwyddor ar gyfer pob ymgynghoriad ysgrifenedig cyhoeddus:

Cyn yr ymgynghoriad

- A2.1 Os oes modd, byddwn yn cynnal sgysiau anffurfiol â phobl a chyrff cyn cyhoeddi ymgynghoriad mawr i gael gwybod a ydym yn meddwl yn y cyfeiriad iawn. Os nad oes gennym ddigon o amser i wneud hyn, byddwn yn cynnal cyfarfod agored i egluro ein cynigion yn fuan ar ôl cyhoeddi'r ymgynghoriad.

Yn ystod yr ymgynghoriad

- A2.2 Byddwn yn glir ynghylch pwy rydym yn ymgynghori â hwy, pam, ar ba gwestiynau ac am ba hyd.
- A2.3 Byddwn yn gwneud y ddogfen ymgynghori'n un mor fyr ac mor syml ag y bo modd gyda chrynodeb o ddim mwy na dwy dudalen. Byddwn yn ceisio ei gwneud mor hawdd â phosibl i bobl roi ymateb ysgrifenedig i ni. Os yw'r ymgynghoriad yn gymhleth, efallai y byddwn yn darparu canllaw Cymraeg Clir / Plain English i helpu sefydliadau llai neu unigolion na fyddent yn gallu rhoi o'u hamser i rannu eu barn fel arall.
- A2.4 Byddwn yn ymgynghori am gyfnod o hyd at ddeg wythnos yn dibynnu ar effaith bosibl ein cynigion.
- A2.5 Bydd rhywun yn Ofcom yn gyfrifol am sicrhau ein bod yn dilyn ein canllawiau ein hunain ac yn ceisio cyrraedd y nifer fwyaf o bobl a sefydliadau sydd efallai â diddordeb yng nghanlyniad ein penderfyniadau. Hyrwyddwr Ymgynghori Ofcom ydy'r prif unigolyn i gysylltu ag ef i roi barn am y modd rydym yn cynnal ein hymgyngoriadau.
- A2.6 Os na fyddwn yn gallu dilyn unrhyw un o'r sail egwyddor hyn, byddwn yn egluro pam.

Ar ôl yr ymgynghoriad

- A2.7 Rydyn ni'n credu ei bod hi'n bwysig bod pawb sydd â diddordeb mewn mater yn gallu gweld safbwyntiau pobl eraill, felly fel rheol byddwn yn cyhoeddi pob ymateb ar ein gwefan cyn gynted ag y byddan nhw'n dod i law. Ar ôl yr ymgynghoriad byddwn yn gwneud ein penderfyniadau ac yn cyhoeddi datganiad sy'n egluro beth fyddwn ni'n ei wneud, a pham, gan ddangos sut mae safbwyntiau'r ymatebwyr wedi helpu i siapio'r penderfyniadau hyn.

Dalen cyflwyno ymateb i ymgynghoriad gan Ofcom

MANYLION SYLFAENOL

Teitl yr ymgynghoriad:

At (cyswllt yn Ofcom):

Enw'r ymatebydd:

Yn cynrychioli (eich hun neu sefydliadau(au)):

Cyfeiriad (os na chafwyd ef drwy'r e-bost):

CYFRINACHEDD

Ticiwch isod i ddangos pa ran o'ch ymateb rydych yn ei hystyried yn gyfrinachol, a rhowch eich rhesymau am hynny

Dim byd

Enw/manylion cyswllt/teitl swydd

Yr ymateb cyfan

Sefydliad

Rhan o'r ymateb

Os nad oes atodiad ar wahân, pa rannau?

Os nad ydych am i ran o'ch ymateb, eich enw neu enw'ch sefydliad gael eu cyhoeddi, a gaiff Ofcom barhau i gyhoeddi cyfeiriad at gynnwys eich ymateb (gan gynnwys, yn achos unrhyw rannau cyfrinachol, crynodeb cyffredinol nad yw'n datgelu'r wybodaeth benodol nac yn golygu bod modd eich adnabod)?

DATGANIAD

Rwy'n cadarnhau bod yr ohebiaeth sydd gyda'r ddalen gyflwyno hon yn ymateb ffurfiol i ymgynghoriad y caiff Ofcom ei gyhoeddi. Fodd bynnag, wrth roi'r ymateb hwn, rwy'n deall y gallai fod angen i Ofcom gyhoeddi'r holl ymatebion, gan gynnwys y rheini sydd wedi'u marcio'n rhai cyfrinachol, er mwyn cyflawni rhwymedigaethau cyfreithiol. Os wyf wedi anfon ymateb drwy'r e-bost, caiff Ofcom ddiystyru unrhyw destun e-bost safonol ynghylch peidio â datgelu cynnwys neges e-bost ac atodiadau.

Mae Ofcom yn ceisio cyhoeddi ymatebion wrth iddynt ddod i law. Os nad yw eich ymateb yn gyfrinachol (yn gyfan gwbl neu'n rhannol), ac y byddai'n well gennych i ni beidio â chyhoeddi'ch ymateb nes bod yr ymgynghoriad wedi dod i ben, ticiwch yma.

Enw

Llofnod (os darperir copi papur)

Atodiad 3

Cwestiynau'r ymgynghoriad

Cwestiwn 1: *Ydych chi'n cytuno â chynnig Ofcom i ddileu'r rhestr o'r pleidiau mwy o Adran Chwech y Cod a'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda? Rhowch resymau dros eich ateb.*

Cwestiwn 2: *Ydych chi'n cytuno â'r cynnig ym mharagraff 3.30 i Ofcom gynhyrchu crynodeb blynyddol o gefnogaeth etholiadol? Rhowch resymau dros eich ateb.*

Cwestiwn 3: *Ydych chi'n cytuno â'r diwygiadau sy'n cael eu cynnig i Adran Chwech fel y nodir yn Atodiad Pump a) mewn perthynas â phleidiau mwy a b) cynnwys gwasanaethau darlledu'r BBC a Gwasanaethau Ar-alwad Cyhoeddus y BBC? Rhowch resymau dros eich ateb.*

Cwestiwn 4: *Ydych chi'n cytuno â'r diwygiadau sy'n cael eu cynnig i'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a darllediadau refferendwm fel y nodir yn Atodiad Pedwar a) mewn perthynas â phleidiau mwy a b) cynnwys gwasanaethau darlledu'r BBC? Rhowch resymau dros eich ateb.*

Cwestiwn 5: *Oes gennych chi unrhyw sylwadau ar y diwygiadau mae Ofcom yn eu cynnig yn Atodiad Pump er mwyn rheoleiddio darlledu'r BBC a'i wasanaethau rhaglenni ar-alwad o ran didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy.*

Atodiad 4

Y diwygiadau sy'n cael eu cynnig i'r Rheolau ar ddarllediadau pleidiau gwleidyddol a refferenda

(Mae'r diwygiadau sy'n cael eu cynnig yn cael eu dangos mewn testun trwm ac wedi'i danlinellu)

Cyflwyniad

1. Mae Adran 333 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 ("y Ddeddf") yn mynnu bod Ofcom yn sicrhau bod Darllediadau Pleidiau Gwleidyddol (gan gynnwys darllediadau etholiadol gan bleidiau) a Darllediadau Ymgyrchoedd Refferendwm ar ran pleidiau gwleidyddol cofrestredig a sefydliadau refferendwm dynodedig⁴⁶ yn cael eu cynnwys ym mhob sianel deledu gwasanaeth cyhoeddus drwyddedig (Sianel 3 ranbarthol⁴⁷, Sianel 4 a Sianel 5), pob gwasanaeth rhaglenni teledu digidol, a phob gwasanaeth radio analog cenedlaethol (hy masnachol ar draws y DU), a'u gwasanaethau cyd-ddarlledu digidol (Classic FM, Talksport ac Absolute Radio AM) ("y Trwyddedigion").
2. **Mae Cytundeb y BBC yn mynnu bod Ofcom yn sicrhau bod darllediadau pleidiau gwleidyddol a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm yn cael eu cynnwys yng Ngwasanaethau Cyhoeddus y BBC yn y DU fel mae Ofcom yn ystyried sy'n briodol. Mae'r rheolau hyn hefyd yn berthnasol i wasanaethau canlynol y BBC yn unol â Chytundeb y BBC. BBC One; BBC Two; BBC Radio Two; BBC Radio Four; BBC London Radio; BBC Radio Scotland; BBC Radio Nan Gaidheal⁴⁸; BBC ALBA; BBC Radio Wales; BBC Radio Cymru⁴⁹; BBC Radio Foyle; a BBC Radio Ulster ("Gwasanaethau'r BBC").**
3. Mae'r ddogfen hon yn cynnwys y Rheolau a wnaeth Ofcom yn unol ag adran 33 o'r Ddeddf **a Chytundeb y BBC**. Mae'r Rheolau'n adlewyrchu'r gofynion sylfaenol mae'n rhaid i Drwyddedigion **a Gwasanaethau'r BBC ("y Gwasanaethau Perthnasol")** eu dilyn er mwyn penderfynu ar hyd, amlder, dyraniad a/neu amserlennu unrhyw ddarllediadau pleidiau gwleidyddol neu ymgyrchoedd refferendwm. Ni fwriedir iddyn nhw lyffethair disgresiwn **trwyddedigion Gwasanaethau Perthnasol** i fynd dros y gofynion sylfaenol hyn.
4. Yn nhermau'r Rheolau hyn, mae'r penderfyniad ynghylch union hyd, amlder, dyraniad a/neu amseriad y darllediadau sy'n cael eu cynnig i bleidiau gwleidyddol/sefydliadau dynodedig yn gyfrifoldeb i'r **trwyddedigion Gwasanaethau Perthnasol** yn y lle cyntaf. Pan fydd **trwyddedigion**

⁴⁶ Edrychwch ar adran 333(3) o'r Ddeddf ac adrannau 37 ac 127 o'r Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000

⁴⁷ Heb gynnwys Channel TV; nid yw'r adran hon o'r Ddeddf yn berthnasol yn Ynysoedd y Sianel

⁴⁸ **Yn darlledu mewn Gaeleg.**

⁴⁹ **Yn darlledu mewn Cymraeg.**

Gwasanaethau Perthnasol yn gwneud penderfyniadau o'r fath, dylent roi gwybod i'r blaid weidyddol/sefydliad dynodedig dan sylw yn ysgrifenedig yn brydlon, gan roi'r sail dros y penderfyniad perthnasol, a gan alluogi'r blaid/sefydliad hwnnw i gyflwyno rhagor o sylwadau i'r **trwyddedigion Gwasanaethau Perthnasol** os ydynt yn penderfynu gwrthwynebu unrhyw ran o'r penderfyniad.

5. Os bydd unrhyw anghydfod yn dal heb ei ddatrys rhwng unrhyw **drwyddedig Wasanaeth Perthnasol** a'r blaid weidyddol/sefydliad dynodedig, ynghylch hyd, amlder, dyraniad a/neu amserlennu darllediadau, mae modd i'r blaid weidyddol/sefydliad dynodedig neu'r **trwyddedigion Gwasanaethau Perthnasol** ei gyfeirio at Ofcom am benderfyniad o dan y Rheolau hyn. I'r diben hwn dylai'r **trwyddedigion Gwasanaethau Perthnasol** a'r pleidiau gwleidyddol/sefydliadau dynodedig ddilyn Gweithdrefnau Ofcom ar gyfeirio a phenderfynu ar anghydfodau o dan y Rheolau hyn.
6. Mae **Adran 6** Chwec'h o God Darlledu Ofcom⁵⁰ ("y Cod") yn darparu ei bod yn rhaid i ddarllediadau o dan y Rheolau hyn gydymffurfio â darpariaethau perthnasol y Cod (er enghraifft, y darpariaethau sy'n ymwneud â niwed a thramgydd) er mai'r pleidiau gwleidyddol (neu'r sefydliadau refferendwm dynodedig) perthnasol sy'n gyfrifol am gynnwys darllediadau fel rheol. Dylai trwyddedigion ddefnyddio'r Rheolau hyn yn unol â darpariaethau perthnasol y Cod.
7. Caiff y **trwyddedigion Gwasanaethau Perthnasol** eu cynghori i gyhoeddi arweiniad ynghylch pa mor ddefnyddiol ydy'r cynnwys a materion technegol. Caiff darlledwyr eu cynghori i geisio indemniad cyfreithiol gan bleidiau yn erbyn difenwad, hawlfraint a risgiau cyfreithiol tebyg. Os defnyddir unrhyw ddarn o ffilm Seneddol dylai hynny ddilyn rheolau'r Senedd ar ddefnyddio eitemau o'r fath.

Gwasanaethau sy'n cynnwys darllediadau

8. Bydd darllediadau etholiadau cyffredinol yn cael eu darlledu gan yr holl **drwyddedigion Wasanaethau Perthnasol** a enwir uchod (ac eithrio trwyddedigion gwasanaeth rhaglenni teledu digidol lleol, **BBC Two, BBC Radio Two, BBC Radio Four, BBC Radio London a BBC ALBA**). Bydd darllediadau ar gyfer etholiadau Senedd Ewrop yn cael eu darlledu gan wasanaethau rhanbarthol Sianel 3, **a** Sianel 5, **a BBC One**.
9. Bydd darllediadau ymgyrchoedd refferendwm yn cael eu darlledu gan yr holl Drwyddedigion a enwir uchod (ac eithrio trwyddedigion gwasanaeth rhaglenni teledu digidol lleol), **a BBC One, BBC Two, BBC Radio Two, BBC Radio Four** yn achos refferendwm yn y DU. **Bydd darllediadau ymgyrchoedd refferendwm yn cael eu darlledu neu** gan y trwyddedai Sianel 3 rhanbarthol perthnasol, BBC One, a gan **BBC Radio Scotland, BBC Radio Nan Gaidheal, BBC ALBA, BBC Radio Wales, BBC Radio Cymru, BBC Radio Foyle a BBC Radio Ulster fel sy'n berthnasol** yn achos refferenda yn y gwledydd/rhanbarthau⁵¹.

⁵⁰ Mae'r Cod Darlledu ar gael yn <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code>

⁵¹ ~~At ddibenion darllediadau ymgyrchoedd refferendwm a ddarlledir mewn perthynas â refferendwm ynghylch annibyniaeth i'r Alban, y trwyddedigion Sianel 3 rhanbarthol perthnasol ydy'r rheini ar gyfer y rhanbarthau canlynol: Canol yr Alban; Gogledd yr Alban; a'r Ffin.~~

10. Ar ben hynny bydd y trwyddedai Sianel 3 rhanbarthol⁵² **a BBC One** hefyd yn darlledu: darllediadau etholiadau lleol yn y gwledydd/rhanbarthau⁵³ hynny yn y DU lle cynhelir etholiadau o'r fath; darllediadau yn y gwledydd/rhanbarthau perthnasol ar gyfer etholiadau Senedd yr Alban, Cynulliad Cymru, Cynulliad Gogledd Iwerddon; **a** darllediadau ar gyfer yr etholiadau ar gyfer Cynulliad Llundain a Maer Llundain⁵⁴. **Bydd y trwyddedai Sianel 3 rhanbarthol a BBC One yn darlledu; a darllediadau gwleidyddol pleidiau ar gyfer y "pleidiau mwy" ym mhob un o wledydd** y Deyrnas Unedig yn dymhorol (fel y nodir yn Rheol 21).

11. Bydd BBC One, BBC Radio Scotland, BBC Radio Nan Gaidheal, BBC Radio Wales, BBC Radio Cymru, BBC Radio Foyle a BBC Radio Ulster yn darlledu darllediadau yn y gwledydd/rhanbarthau perthnasol ar gyfer etholiadau Senedd yr Alban, Cynulliad Cymru a Chynulliad Gogledd Iwerddon.

12. Bydd trwyddedigion gwasanaeth rhaglenni teledu digidol lleol yn darlledu: darllediadau etholiad lleol yn y gwledydd/rhanbarthau hynny o'r DU lle caiff etholiadau o'r fath eu cynnal. Bydd y trwyddedai gwasanaeth rhaglenni teledu digidol lleol ar gyfer Llundain **a BBC Radio London** hefyd yn darlledu darllediadau ar gyfer etholiadau Cynulliad Llundain a Maer Llundain⁵⁵.

Pleidiau gwleidyddol / Sefydliadau Refferendwm Dynodedig

13. Caiff darllediadau etholiadol gan bleidiau a darllediadau gwleidyddol pleidiau ond eu dyrannu i bleidiau gwleidyddol sydd wedi cael eu cofrestru gan y Comisiwn Etholiadol. Caiff darllediadau ymgyrchoedd refferendwm ond eu dyrannu i sefydliadau sydd wedi cael eu dynodi gan y Comisiwn Etholiadol.

12. Caiff y "pleidiau mwy" ar gyfer pob gwlad yn y Deyrnas Unedig eu diffinio yn rhestr pleidiau mwy Ofcom⁵⁶.

Dyrannu darllediadau

Darllediadau etholiadol gan bleidiau

14. Cyn Etholiad Cyffredinol, ac yn achos etholiadau eraill pan fydd hynny'n briodol, dylid cynnig i bob un o'r pleidiau **cofrestredig mwy (y cyfeirir at yn nhw yn Rheol 12) (yn amodol ar Reolau 15 a 16)** un darllediad etholiadol gan bleidiau neu ragor, a'r Trwyddedai fydd yn penderfynu ar hyd y gyfres a gynigir i blaid benodol.

⁵² At ddibenion darllediadau etholiadol gan bleidiau a ddarllidir mewn perthynas ag etholiadau yn yr Alban, y trwyddedigion Sianel 3 rhanbarthol perthnasol ydy'r rheini ar gyfer y rhanbarthau canlynol: Canol yr Alban; Gogledd yr Alban; a'r Ffin.

⁵³ **Ni fydd yn rhaid i BBC Two ddarlledu darllediadau etholiadol gan bleidiau ar gyfer etholiadau lleol Lloegr.**

⁵⁴ Ni fydd yn rhaid i'r trwyddedai Sianel 3 perthnasol, **BBC One na BBC Two** ddarlledu darllediadau etholiadol gan bleidiau yng nghyswllt: Etholiadau maerol (ac eithrio Llundain); etholiadau Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd; is-etholiadau o unrhyw fath; etholiadau Cyngor Plwyf yn Lloegr; etholiadau Cyngor Cymuned yn yr Alban; ac etholiadau Cyngor Cymuned yng Nghymru.

⁵⁵ Ni fydd yn rhaid i drwyddedigion gwasanaeth rhaglenni teledu digidol lleol ddarlledu darllediadau etholiadol gan bleidiau yng nghyswllt: Etholiadau Cyffredinol; Etholiadau Senedd Ewrop; etholiadau Senedd yr Alban, Cynulliad Cymru a Chynulliad Gogledd Iwerddon; Etholiadau maerol (ac eithrio Llundain); etholiadau Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd; is-etholiadau o unrhyw fath; etholiadau Cyngor Plwyf yn Lloegr; etholiadau Cyngor Cymuned yn yr Alban; ac etholiadau Cyngor Cymuned yng Nghymru.

⁵⁶ **Edrychwch ar <http://stakeholders.ofcom.org.uk/binaries/broadcast/guidance/larger-parties.pdf>**

Mae hyn yn cynnwys yr SNP a Plaid Cymru ar Sianel 4 a Sianel 5. Ym mhob achos, dylid penderfynu ar nifer y darllediadau etholiadol gan bleidiau gan ystyried amgylchiadau etholiad penodol, y wlad lle caiff ei gynnal, a chefnogaeth y blaid unigol mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol yn y wlad honno (edrychwch ar Reol 16).

15. Dylai pleidiau cofrestredig ~~eraill~~ fod yn gymwys i gael darllediad etholiadol gan bleidiau os ydynt yn sefyll mewn un rhan o chwech neu ragor o'r seddi sydd ar gael mewn etholiad yn achos etholiad cyntaf i'r felin, sawl etholaeth fel Etholiad Cyffredinol. Ar gyfer systemau etholiadau cynrychiolaeth gyfrannol (fel Etholiadau Senedd Ewrop), dylid pennu'r gofyniad cymhwyso sylfaenol ar gyfer dyrannu darllediadau etholiadol gan bleidiau, yn rhesymol ac yn deg ar gyfer pob etholiad, yn ôl meini prawf sy'n ystyried y system bleidleisio benodol, nifer y seddi sydd ar gael yn yr etholiad, nifer yr etholaethau/rhanbarthau, a nifer yr ymgeiswyr a enwebwyd gan y blaid.
16. Dylai ~~trwyddedigion Gwasanaethau Perthnasol~~ ystyried dyrannu darllediadau etholiadol i bleidiau cofrestredig ~~eraill~~ (sy'n diwallu'r meini prawf yn Rheol 15) os ydy tystiolaeth o'u cefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol mewn etholiad penodol neu mewn gwlad/ardal etholiadol berthnasol yn golygu y byddai hi'n briodol gwneud hynny. ~~Yn y cyswllt hwn, dylai Trwyddedigion ystyried a ddylai pleidiau cofrestredig eraill fod yn gymwys i gael cyfres o ddarllediadau etholiadol gan bleidiau a/neu amserlennu yn ystod oriau brig fel sy'n digwydd gyda phleidiau mwy.~~
17. Wrth benderfynu ar ddyrannu darllediadau etholiadol gan bleidiau, dylid ystyried pedair gwlad y DU ar wahân.
18. Yn unol â Rheolau 8 i 12 uchod, bydd pleidiau sy'n gymwys i gael o leiaf un darllediad etholiadol gan bleidiau yn un o wledydd Lloegr, yr Alban, Cymru neu Ogledd Iwerddon yn cael cynnig darllediadau etholiadol gan bleidiau ar y trwyddedai Sianel 3 a **Gwasanaeth(au) BBC perthnasol** yn rhanbarthau priodol y gwledydd hynny.
19. Bydd pleidiau sy'n gymwys i gael darllediadau etholiadol gan bleidiau ym mhob un o'r tair gwlad Lloegr, yr Alban a Chymru hefyd yn cael cynnig darllediad etholiadol gan bleidiau ar Sianel 4 (adeg Etholiad Cyffredinol), Sianel 5 (adeg Etholiad Cyffredinol ac Etholiad Ewropeaidd) a gwasanaethau radio analog ar draws y DU (adeg Etholiad Cyffredinol) (ar yr amod bod y darlledwyr hyn yn darlledu'r gyfres berthnasol o ddarllediadau; edrychwch ar Reolau 8 i 12 uchod). Ni chaiff darllediad etholiadol gan bleidiau fod â'r diben o hyrwyddo unrhyw ganlyniad penodol i refferendwm.
20. Pan fydd yn rhaid i drwyddedai gwasanaeth rhaglenni teledu digidol lleol ddarlledu darllediad etholiadol gan bleidiau o ganlyniad i Reol 12, bydd y trwyddedigion gwasanaeth rhaglenni teledu digidol lleol yn dangos yr un darllediad etholiadol gan bleidiau â'r trwyddedai Sianel 3 perthnasol.

Darllediadau pleidiau gwleidyddol / Darllediadau ymgyrchoedd refferendwm

21. Ym mhob un o wledydd y DU, cynigir un neu ragor o ddarllediadau pleidiau gwleidyddol i bleidiau dros gyfnod o 12 mis os:

- **oes gan blaid un sedd neu ragor yn y wlad honno mewn unrhyw senedd neu gynulliad perthnasol⁵⁷; ac**
- **mae tystiolaeth o'u cefnogaeth mewn etholiadau blaenorol/neu gefnogaeth bresennol mewn etholiad penodol neu yn y wlad honno'n golygu y byddai'n briodol gwneud hynny.**

22. Bydd pleidiau **mwy** ym Mhrydain Fawr (**yn amodol ar Reol 21**) yn cael cynnig un darllediad pleidiau gwleidyddol ym mhob un o'r tri cyfnod canlynol: Hydref; Gaeaf; a Gwanwyn, Bydd pleidiau **mwy** yng Ngogledd Iwerddon (**yn amodol ar Reol 21**) yn cael cynnig un neu ddau darllediad gwleidyddol yn y cyfnod rhwng 1 Medi a 30 Mawrth (heb gynnwys mis Rhagfyr). Ni ddylid darlledu unrhyw ddarllediadau pleidiau gwleidyddol yn ystod cyfnod etholiad neu refferendwm.

23. Dyrennir cyfres o ddarllediadau ymgyrchoedd refferendwm i bob sefydliad refferendwm dynodedig cyn pob refferendwm. Dylai'r dyraniad fod yn gyfartal i bob sefydliad refferendwm.

Hyd darllediadau

24. Caiff pleidiau a sefydliadau dynodedig ddewis hyd o 2'40", 3'40" neu 4'40" ar deledu. Ar gyfer radio, caiff pleidiau a sefydliadau dynodedig ddewis unrhyw hyd, hyd at 2'30".

Amserlennu darllediadau

25. Rhaid i ddarllediadau etholiadol gan bleidiau, **darllediadau pleidiau gwleidyddol a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm** ar deledu **ar ran 'pleidiau mwy' ledled Prydain Fawr** gael eu darlledu **yn ystod oriau brig (6.00pm i 10.30pm), yn yr un modd â darllediadau etholiadol gan bleidiau ar Sianel 3 yn y gwledydd perthnasol ar ran yr SNP, Plaid Cymru a'r pleidiau mwyaf yng Ngogledd Iwerddon. Rhaid i ddarllediadau ymgyrchoedd refferendwm ar ran sefydliadau dynodedig hefyd gael eu hamserlennu yn ystod oriau brig. Fel rheol dylai darllediadau eraill gael eu darlledu yn ystod y cyfnod rhwng 5.30pm a 11.30pm.**

26. **Rhaid i ddarllediadau ymgyrchoedd refferendwm a darllediadau etholiadol gan bleidiau ar gyfer pleidiau mwy cyn Etholiad Cyffredinol gael eu darlledu ar wasanaethau radio analog ar draws y DU rhwng 5.00pm a 9.00pm. Rhaid i ddarllediadau eraill gael eu trosglwyddo Rhaid i ddarllediadau etholiadol gan bleidiau a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm gael eu darlledu rhwng 6.00am a 10.00pm.**

⁵⁷ **Seneddau a chynullïadau perthnasol:**

- **Tŷ'r Cyffredin;**
- **Senedd yr Alban;**
- **Cynullïad Cenedlaethol Cymru;**
- **Cynullïad Gogledd Iwerddon;**
- **Senedd Ewrop.**

Atodiad 5

Y diwygiadau sy'n cael eu cynnig i Adran Pump ac Adran Chwech y Cod

- A5.1 Dyma'r gyntaf mewn cyfres o ddogfennau ymgynghori mae Ofcom yn eu cyhoeddi wrth iddo baratoi ar gyfer ei ddyletswyddau newydd yn rheoleiddio'r BBC. Cyn bo hir bydd Ofcom yn ymgynghori ynghylch diwygiadau a fydd yn cael eu cynnig i weddill y Cod gan gynnwys cyflwyno "Cefndir Deddfwriaethol y Cod" a "Sut mae Defnyddio'r Cod".
- A5.2 Mewn perthynas â'r BBC, bydd yr adrannau cyflwyno hynny yn egluro bod y Cod yn berthnasol i gynnwys radio a theledu (ar wahân i'r World Service), ac i Wasanaethau Rhaglenni Ar-alwad Cyhoeddus y BBC yn y DU, oni nodir yn glir fel arall. Byddant yn darparu bod "darlledwr" yn cynnwys y BBC fel darlledwr Gwasanaethau Rhaglenni Ar-alwad Cyhoeddus y BBC yn y DU; ac mae "darlledu" a "darllediad" yn cynnwys gwneud rhaglenni sydd ar gael ar Wasanaethau Rhaglenni Ar-alwad Cyhoeddus y BBC yn y DU. Wrth ddefnyddio'r Cod gyda Gwasanaethau Rhaglenni Ar-alwad Cyhoeddus y BBC yn y DU, dylid ystyried natur ar-alwad y gwasanaeth.

(Mae'r diwygiadau sy'n cael eu cynnig yn cael eu dangos mewn testun trwm ac wedi'i danlinellu)

Adran Pump: Didueddrwydd Dyladwy a Chywirdeb Dyladwy a Rhoi Amlygrwydd Gormodol i Farnau a Safbwyntiau

(Ymhlith yr eitemau deddfwriaeth perthnasol y mae, yn benodol, adrannau 319(2)(c) a (d), 319(8) ac adran 320 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003, **Siarter a Chytundeb y BBC** ac Erthygl 10 o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol.)

Nid yw'r adran hon o'r Cod yn berthnasol i wasanaethau BBC sydd wedi'u hariannu gan ffi'r drwydded, a reoleiddir yn y materion hyn gan Ymddiriedolaeth y BBC.

Egwyddorion

Sicrhau y bydd newyddion, ar ba bynnag ffurf, yn cael eu hadrodd gyda chywirdeb dyladwy a'u cyflwyno gyda didueddrwydd dyladwy.

Sicrhau y cydymffurfir â gofynion arbennig y Ddeddf o ran didueddrwydd.

Rheolau

Ystyr "didueddrwydd dyladwy":

Mae "dyladwy" yn oleddfiad pwysig i'r cysyniad o didueddrwydd. Mae didueddrwydd ei hun yn golygu peidio â ffafrio un ochr yn fwy nag un arall. Mae "dyladwy" yn golygu digonol neu briodol i destun a natur y rhaglen. Felly nid yw "didueddrwydd dyladwy" yn golygu bod rhaid rhoi'r un amser ar gyfer pob barn neu fod rhaid cynrychioli pob dadl a phob agwedd ar bob dadl. Gall yr ymagwedd at didueddrwydd dyladwy amrywio yn ôl natur y testun, y math o raglen a sianel, disgwyliad tebygol y gynulleidfa o ran cynnwys, a'r graddau y dangosir natur y cynnwys a'r ymagwedd i'r gynulleidfa. Mae cyd-destun, fel

y mae wedi'i ddiffinio yn Adran Dau: Niwed a Thramgwydd, yn bwysig.

Didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy mewn newyddion

- 5.1 Rhaid adrodd newyddion, ar ba bynnag ffurf, gyda chywirdeb dyladwy a'u cyflwyno gyda didueddrwydd dyladwy.
- 5.2 Fel arfer dylid cydnabod camgymeriadau o bwys mewn newyddion a'u cywiro ar yr awyr yn gyflym (**neu, yn achos gwasanaethau cyhoeddus ar-alwad y BBC, eu cywiro yn gyflym**). Dylid amserlennu cywiriadau'n briodol (**neu, yn achos gwasanaethau ar-alwad cyhoeddus y BBC, dylid eu gwneud yn amlwg i wylwyr mewn ffordd briodol**).
- 5.3 Ni cheir defnyddio unrhyw wleidydd fel darllenydd newyddion, cyfwelydd neu ohebydd mewn unrhyw raglenni newyddion oni bai fod cyfiawnhad golygyddol dros hynny mewn achosion eithriadol. Mewn achos o'r fath, rhaid egluro teymgarwch gwleidyddol y person hwnnw i'r gynulleidfa.

Gofynion arbennig o ran didueddrwydd: rhaglenni newyddion a rhaglenni eraill

Materion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau a materion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol

Ystyr "materion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau a materion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol":

Mae materion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau'n faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol y mae gwleidyddion, diwydiant a/neu'r cyfryngau'n dadlau yn eu cylch. Nid yw materion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol yn destun dadlau o reidrwydd ond maent yn ymwneud â pholisi sy'n destun trafod neu sydd wedi'i bennu eisoes gan lywodraeth genedlaethol, ranbarthol neu leol neu gan gyrff sydd wedi'u hawdurdodi gan y cyrff cyhoeddus hynny i wneud polisi ar eu rhan, er enghraifft, cyrff anlywodraethol, sefydliadau Ewropeaidd perthnasol, etc.

Gwahardd barnau neu safbwyntiau

(Mae Rheol 5.4 yn berthnasol i wasanaethau teledu a radio (**heblaw gwasanaethau cyfyngedig) ac i wasanaethau cyhoeddus ar-alwad y BBC.**)

- 5.4 Rhaid i raglenni yn y gwasanaethau (sydd wedi'u rhestru uchod) wahardd pob mynegiant o farnau a safbwyntiau gan y sawl sy'n darparu'r gwasanaeth am faterion gwleidyddol a diwydiannol sy'n destun dadlau a materion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol (oni bai fod y person hwnnw'n siarad mewn fforwm deddfwriaethol neu mewn llys barn). Mae barnau a safbwyntiau sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau rhaglenni wedi'u heithrio rhag y gofyniad hwn hefyd.

Cadw didueddrwydd dyladwy

(Mae Rheolau 5.5 i 5.12 yn berthnasol i wasanaethau rhaglenni teledu, gwasanaethau teletestun, gwasanaethau rhaglenni radio cenedlaethol a sain digidol cenedlaethol, **holl wasanaethau radio'r BBC a gwasanaethau cyhoeddus ar-alwad y BBC.**)

- 5.5 Rhaid i unrhyw un sy'n darparu gwasanaeth (sydd wedi'i restru uchod) gadw didueddrwydd dyladwy ar faterion gwleidyddol a diwydiannol sy'n destun dadlau a materion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol. Gellir sicrhau hyn o fewn rhaglen neu drwy gyfres o raglenni wedi'u cymryd gyda'i gilydd.

Ystyr "cyfres o raglenni wedi'u cymryd gyda'i gilydd":

Mae hyn yn golygu mwy nag un rhaglen yn yr un gwasanaeth, sydd â chysylltiad golygyddol, sy'n ymdrin â'r un materion neu rai cysylltiedig o fewn cyfnod priodol ac sydd

wedi'i hanelu at gynulleidfa debyg. Gall cyfres gynnwys, er enghraifft, llinyn, neu ddwy raglen (fel drama a dadl am y ddrama) neu 'glwstwr' neu 'dymor' o raglenni ar yr un testun.

- 5.6 Fel arfer dylid egluro i'r gynulleidfa ar yr awyr fod rhaglenni sydd â chysylltiad golygyddol sy'n ymdrin â'r un testun yn cael eu darlledu (fel rhan o gyfres lle y mae'r darlledwr yn bwriadu sicrhau didueddrwydd dyladwy)⁵⁸.
- 5.7 Rhaid peidio â chamliwio safbwyntiau a ffeithiau. Hefyd rhaid cyflwyno safbwyntiau gyda phwys dyladwy dros gyfnodau priodol.
- 5.8 Rhaid egluro i'r gynulleidfa unrhyw fuddiant personol sydd gan ohebydd neu gyflwynydd a fyddai'n codi amheuaeth ynghylch didueddrwydd dyladwy'r rhaglen.
- 5.9 Mae cyflwynwyr a gohebwy (heblaw cyflwynwyr newyddion a gohebwy mewn rhaglenni newyddion), cyflwynwyr rhaglenni neu eitemau "barn bersonol" neu "awdurol", a chadeiryddion rhaglenni trafod yn cael mynegi eu barn eu hunain am faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun trafod neu faterion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol. Fodd bynnag, rhaid tynnu sylw digonol at safbwyntiau eraill un ai yn y rhaglen, neu mewn cyfres o raglenni wedi'u cymryd gyda'i gilydd. Yn ogystal â hynny, rhaid i gyflwynwyr beidio â manteisio ar ymddangosiadau rheolaidd i hyrwyddo eu barn mewn modd sy'n groes i'r gofyniad am ddiueddrwydd dyladwy. Yn achos rhaglenni ffonio i mewn i siarad â chyflwynwyr, rhaid cymell barnau gwahanol a pheidio â'u gwahardd.
- 5.10 Rhaid hysbysu'r gynulleidfa'n glir ar y dechrau os yw rhaglen neu eitem yn un awdurol neu'n cyflwyno barn bersonol. Mae hyn yn ofyniad sylfaenol ac mae'n bosibl na fydd yn ddigonol ym mhob amgylchiad. (Mae cyflwynwyr 'personoliaeth' ar raglenni ffonio i mewn ar y radio wedi'u heithrio rhag y ddarpariaeth hon oni bai fod eu statws o ran datgan barn bersonol yn aneglur.)

Ystyr "barn bersonol" ac "awdurol":

Mae rhaglenni "barn bersonol" yn rhaglenni sy'n cyflwyno barn neu safbwynt penodol. Mae rhaglenni barn bersonol yn gallu amrywio o fynegiad plaen o farn bleidiol iawn, er enghraifft gan rywun sy'n aelod grŵp sy'n ymgyrchu ar y mater, i farn "awdurol" ystyriol gan newyddiadurwr, sylwebydd neu academydd, sydd ag arbenigedd proffesiynol neu arbenigaeth mewn maes sy'n ei alluogi i fynegi barn nad yw o reidrwydd yn un sydd yn y brif ffrwd.

Materion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol

- 5.11 Yn ogystal â'r rheolau uchod, rhaid i'r sawl sy'n darparu gwasanaeth (sydd wedi'i restru uchod) gadw didueddrwydd dyladwy ar faterion gwleidyddol a diwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol ym mhob rhaglen neu mewn rhaglenni sy'n amserol ac wedi'u cysylltu'n glir.

Ystyr "materion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol":

Bydd y rhain yn amrywio yn ôl digwyddiadau ond fel arfer maent yn faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau neu'n faterion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol sydd o bwys cenedlaethol, ac yn aml o bwys rhyngwladol, neu'n rhai o bwysigrwydd tebyg o fewn ardal ddarlledu lai.

- 5.12 Wrth ymdrin â materion gwleidyddol a diwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol, rhaid cynnwys ystod briodol eang o safbwyntiau pwysig a rhoi pwys dyladwy iddynt ym mhob

⁵⁸ **Ar gyfer Gwasanaethau Cyhoeddus Ar-alwad y BBC dylai hyn gael ei wneud yn amlwg i'r gynulleidfa drwy ddefnyddio arwyddion priodol i'r gynulleidfa.**

rhaglen neu mewn rhaglenni sy'n amserol ac wedi'u cysylltu'n glir. Rhaid peidio â chamliwio safbwyntiau a ffeithiau.

Atal amlygrwydd gormodol i farnau a safbwyntiau ar faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau a materion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol

(Mae Rheol 5.13 yn berthnasol i wasanaethau radio lleol (yn cynnwys gwasanaethau radio cymunedol), gwasanaethau rhaglenni sain digidol lleol (yn cynnwys gwasanaethau rhaglenni sain digidol cymunedol) a gwasanaethau cynnwys trwyddedadwy radio.) **Er mwyn osgoi unrhyw ddryswch, nid yw'n berthnasol i unrhyw rai o wasanaethau'r BBC.**

5.13 Ni ddylai darlledwyr roi amlygrwydd gormodol i farnau a safbwyntiau pobl neu gyrff penodol ar faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun trafod a materion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol yn yr holl raglenni sydd wedi'u cynnwys mewn unrhyw wasanaeth (sydd wedi'i restru uchod) o'u cymryd gyda'i gilydd.

Ystyr "amlygrwydd gormodol i farnau a safbwyntiau":

Mae amlygrwydd gormodol yn ddiffyg cydbwysedd sylweddol yn y safbwyntiau a fynegir wrth roi sylw i faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau neu faterion sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol.

Ystyr "rhaglenni sydd wedi'u cynnwys mewn unrhyw wasanaeth...O'u cymryd gyda'i gilydd":

Ystyr rhaglenni sydd wedi'u cynnwys mewn unrhyw wasanaeth o'u cymryd gyda'i gilydd yw'r holl raglenni ar wasanaeth sy'n ymdrin â'r un materion neu rai cysylltiedig o fewn cyfnod priodol.

Adran Chwech Etholiadau a Refferenda

(Ymhlith yr eitemau deddfwriaeth perthnasol y mae, yn benodol, adrannau 319(2)(c) a 320 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003, **Siarter a Chytundeb y BBC** ac Erthygl 10 o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawiau Dynol. Dylai darlledwyr ddal sylw hefyd ar yr adrannau perthnasol yn Neddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 (fel y'i diwygiwyd) – gweler yn benodol adrannau 66A, 92 a 93 (sydd wedi'i diwygio gan adran 144 o Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000).)

~~**Nid yw'r adran hon o'r Cod yn berthnasol i wasanaethau BBC sydd wedi'u hariannu gan ffi'r drwydded, a reoleiddir yn y materion hyn gan Ymddiriedolaeth y BBC.**~~

Mae rheolau a wnaed dan adran 333 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 (mewn cysylltiad

â darllediadau etholiadol gan bleidiau, darllediadau gwleidyddol gan bleidiau a darllediadau ymgyrchoedd refferenda) a pharagraff 18 o Atodlen 12 **a Chytundeb y BBC** i'w cael yn *Ofcom Rules on Party Political and Referendum Broadcasts* sydd ar wefan Ofcom. Fodd bynnag, mae hefyd yn ofynnol i ddarllediadau o'r fath gydymffurfio â darpariaethau perthnasol y Cod hwn, er enghraifft, y darpariaethau ynghylch niwed a thramgwydd – er bod y cynnwys yn gyfrifoldeb fel arfer i'r pleidiau gwleidyddol perthnasol.

Egwyddor

Sicrhau y cymhwysir y gofynion arbennig o ran didueddrwydd sydd yn Neddf Cyfathrebiadau 2003 ac mewn deddfwriaeth arall sy'n ymwneud â darlledu ar etholiadau a refferenda, ar adeg etholiadau a refferenda.

Rheolau

Rhaglenni ar adeg etholiadau a refferenda

6.1 Mae'r rheolau sydd yn Adran Pump, yn enwedig y rheolau sy'n ymwneud â materion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol, yn berthnasol i'r sylw i etholiadau a refferenda.

Rhaglenni ar adeg etholiadau a refferenda yn y DU

Nid yw gweddill yr adran hon ond yn gymwys yn ystod cyfnod yr etholiad neu'r refferendwm ei hun sydd wedi'i ddiffinio isod.

Ystyr "etholiad":

At ddiben yr adran hon mae etholiadau'n cynnwys etholiad cyffredinol seneddol, is-etholiad seneddol, etholiad llywodraeth leol, etholiad maer, etholiad Comisiynwyr Heddlu a Throsedd, etholiad Senedd yr Alban, etholiadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Cynulliad Gogledd Iwerddon a Chynulliad Llundain, ac etholiad Senedd Ewrop.

Ystyr "refferendwm":

At ddiben yr adran hon mae refferendwm (y mae Deddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000 yn berthnasol iddo) yn cynnwys refferendwm ar draws y DU, refferendwm cenedlaethol neu ranbarthol, ond nid yw'n cynnwys refferendwm lleol.

Rhaid rhoi pwys dyladwy ar y sylw i'r pleidiau **mwy ac ymgeiswyr annibynnol** yn ystod cyfnod yr etholiad. **Wrth benderfynu ar lefel briodol y sylw i'w rhoi i bleidiau ac ymgeiswyr annibynnol, rhaid i ddarllledwyr ystyried tystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a/neu gefnogaeth bresennol.** Rhaid i ddarllledwyr hefyd ystyried rhoi sylw priodol i bleidiau **eraill** ac ymgeiswyr annibynnol sydd â barnau a safbwyntiau pwysig.

Ystyr "plaid fwy":

~~Ar hyn o bryd, caiff y pleidiau mwy ar gyfer pob gwlad yn y Deyrnas Unedig eu diffinio yn rhestr pleidiau mwy Ofcom (<http://stakeholders.ofcom.org.uk/binaries/broadcast/guidance/larger-parties.pdf>)~~

Ystyr "cyfnod yr etholiad":

Yn achos etholiad cyffredinol seneddol, mae'r cyfnod hwn yn dechrau wrth diddymu'r Senedd. Yn achos is-etholiad seneddol, mae'r cyfnod hwn yn dechrau wrth gyhoeddi gwrit neu ar ddyddiad cynharach yn unol â hysbysiad yn y London Gazette. Yn achos etholiadau Senedd yr Alban ac etholiadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru, mae'r cyfnod yn dechrau wrth diddymu Senedd yr Alban neu Gynulliad Cenedlaethol Cymru neu, yn achos is-etholiad, ar y dyddiad pan ddaw sedd yn wag. Yn achos Cynulliad Gogledd Iwerddon, Cynulliad Llundain ac etholiadau llywodraeth leol, mae'n dechrau ar y dyddiad olaf ar gyfer cyhoeddi hysbysiadau etholiad. Yn achos etholiadau Senedd Ewrop, mae'n dechrau ar y dyddiad olaf ar gyfer cyhoeddi'r hysbysiad etholiad, sef 25 o ddiwrnodau cyn yr etholiad. Ym mhob achos bydd y cyfnod yn dod i ben pan fydd pleidleisio'n gorffen.

Ystyr "ymgeisydd":

Mae i ymgeisydd yr ystyr a roddir iddo yn adran 93 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 (fel y'i diwygiwyd) ac mae'n golygu ymgeisydd sydd wedi'i enwebu i sefyll yn yr etholiad neu ei gynnwys mewn rhestr o ymgeiswyr a gyflwynwyd mewn cysylltiad ag ef.

6.3 Rhaid rhoi pwys dyladwy i gyfrif dynodedig mewn rhaglenni yn ystod cyfnod y refferendwm. Rhaid i ddarllledwyr hefyd ystyried rhoi sylw priodol i gyfranogwyr eraill a ganiateir sydd â barnau a safbwyntiau pwysig.

Ystyr "sefydliad dynodedig" a "cyfranogwyr cymeradwy":

Cyrff dynodedig a chyfranogwyr a ganiateir yw'r rheini sydd wedi'u dynodi gan y Comisiwn Etholiadol.

Ystyr “cyfnod refferendwm”:

Yn achos refferenda, gall gwahanol gyfnodau fod yn gymwys. Bydd refferendwm a gynhelir dan Ddeddf Gogledd Iwerddon 1998 (fel y'i diwygiwyd) yn dechrau pan roddir drafft o Orchymyn gerbron y Senedd i'w gymeradwyo gan y ddau Dŷ. Yn achos refferendwm a gynhelir dan Ddeddfau eraill, nodir yr adeg pan fydd cyfnod refferendwm yn dechrau yn y Ddeddfau penodol. Yn achos Gorchymyn sydd gerbron y Senedd, rhoddir yr amser yn y Gorchymyn hwnnw. Ym mhob achos bydd y cyfnod yn dod i ben pan fydd pleidleisio'n gorffen.

- 6.4 Rhaid gorffen trafod a dadansoddi materion sy'n ymwneud ag etholiadau a refferenda pan fydd y pleidleisio'n dechrau. (Mae hyn yn cyfeirio at agor y gorsafoddedd pleidleisio eu hunain. Nid yw'r rheol hon yn berthnasol i unrhyw bleidlais a gynhelir drwy'r post yn unig.) **Nid oes yn rhaid i wasanaethau cyhoeddus ar-alwad y BBC dynnu cynnwys archif dros y cyfnod pan fydd modd pleidleisio.**
- 6.5 Ni chaiff darlledwyr gyhoeddi canlyniadau unrhyw arolwg barn ar y diwrnod pleidleisio ei hun nes bydd gorsafoddedd pleidleisio'r etholiad neu refferendwm yn cau. (Yn achos etholiadau Senedd Ewrop, mae hyn yn gymwys nes bydd yr holl orsafoddedd pleidleisio ledled yr Undeb Ewropeaidd wedi cau.)
- 6.6 Rhaid i ymgeiswyr yn etholiadau'r DU, a chynrychiolwyr cyfranogwyr a ganiateir yn refferenda'r DU, beidio â gweithredu fel cyflwynwyr newyddion, cyfwelwyr neu gyflwynwyr mewn unrhyw fath o raglen yn ystod cyfnod yr etholiad. **Nid oes yn rhaid i wasanaethau cyhoeddus ar-alwad y BBC dynnu cynnwys archif dros y cyfnod yr etholiad neu'r refferendwm.**
- 6.7 Mae ymddangosiadau gan ymgeiswyr (yn etholiadau'r DU) neu gynrychiolwyr (i gyfranogwyr a ganiateir yn refferenda'r DU) mewn rhaglenni anwleidyddol a gafodd eu cynllunio neu eu hamserlennu cyn cyfnod yr etholiad neu'r refferendwm yn cael mynd ymlaen, ond ni ddylid trefnu a darlledu unrhyw ymddangosiadau newydd yn ystod y cyfnod. **Nid oes yn rhaid i wasanaethau cyhoeddus ar-alwad y BBC dynnu cynnwys archif dros y cyfnod yr etholiad neu'r refferendwm.**

Sylw i etholaethau a sylw i ardaloedd etholiadol mewn etholiadau

(Ni fydd Rheolau 6.8 i 6.12 ond yn gymwys i S4C **a/neu'r BBC** os **yw'r darlledwr perthnasol S4C** wedi'u mabwysiadu dan Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl fel ei Chôd Ymarfer.)

- 6.8 Rhaid sicrhau didueddrwydd dyladwy mewn adroddiadau neu drafodaethau ar etholaethau neu mewn adroddiadau a thrafodaethau ar ardaloedd etholiadol.

Ystyr “ardal etholiadol”:

Ardal etholiadol (er enghraifft, adran etholiadol, ward bwrdeistref neu ardal arall) yw'r hyn sy'n cyfateb mewn llywodraeth leol i'r term seneddol “etholaeth”.

- 6.9 Os bydd ymgeisydd yn cymryd rhan mewn eitem am ei etholaeth neu ei ardal etholiadol ei hun, rhaid **i ddarlledwyr gynnig cyfle i gymryd rhan i ymgeiswyr o bob un o'r pleidiau mwy mewn eitemau o'r fath i'r holl ymgeiswyr yn yr etholaeth neu'r ardal etholiadol sy'n cynrychioli pleidiau sydd wedi cael cefnogaeth sylweddol mewn etholiadau blaenorol neu lle ceir tystiolaeth o gefnogaeth bresennol sylweddol.** Mae hyn hefyd yn berthnasol i ymgeiswyr annibynnol. (Fodd bynnag, os byddant yn gwrthod neu'n methu â chymryd rhan, caiff yr eitem fynd ymlaen serch hynny.)

- 6.10 Yn ogystal â Rheol 6.9, rhaid **i ddarlledwyr gynnig cyfle i gymryd rhan mewn adroddiadau a thrafodaethau ar etholaethau neu ardaloedd etholiadol i'r holl**

ymgeiswyr yn yr etholaeth neu ardal etholiadol sy'n cynrychioli pleidiau a fu â chefnogaeth sylweddol ymysg etholwyr cyn hynny neu lle y mae tystiolaeth o gefnogaeth sylweddol ar y pryd. Mae hyn hefyd yn berthnasol i ymgeiswyr annibynnol. (Fodd bynnag, os bydd ymgeisydd yn gwrthod neu'n methu â

chymryd rhan, caiff yr eitem fynd ymlaen serch hynny.)

- 6.10** Rhaid cynnwys mewn unrhyw adroddiad neu drafodaeth ar etholaeth neu ardal etholiadol a ddarlledir ar ôl cau'r enwebiadau restr o'r holl ymgeiswyr sy'n sefyll, gan roi eu henwau cyntaf, eu cyfenwau ac enw'r blaid y maent yn ei chynrychioli neu, os ydynt yn sefyll yn annibynnol, y ffaith eu bod yn ymgeisydd annibynnol. Rhaid cyfleu hyn drwy sain a/neu lun. Os ailddarlledir adroddiad ar etholaeth ar wasanaeth radio nifer o weithiau ar yr un diwrnod, dim ond unwaith y mae angen darlledu'r rhestr lawn. Os na fydd yr adroddiad ar etholaeth yn rhoi'r rhestr lawn o ymgeiswyr wrth ei ailddarlledu wedyn ar y diwrnod hwnnw, dylid cyfeirio'r gynulleidfa i wefan briodol neu ffynhonnell wybodaeth arall sy'n rhestru'r holl ymgeiswyr ac yn rhoi'r wybodaeth sydd wedi'i nodi uchod.
- 6.11** Os bydd ymgeisydd yn cymryd rhan mewn rhaglen ar unrhyw fater, ar ôl galw'r etholiad, rhaid peidio â rhoi cyfle iddo wneud pwyntiau am yr etholaeth, neu bwyntiau am ardal etholiadol ynghylch yr etholaeth neu ardal etholiadol lle y mae'n sefyll, os na roddir cyfle tebyg i unrhyw ymgeiswyr eraill.
- 6.12** Os rhoddir sylw i ranbarthau etholiad ehangach, er enghraifft, mewn etholiadau i Senedd yr Alban, Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Cynulliad Gogledd Iwerddon, Cynulliad Llundain neu Senedd Ewrop, bydd Rheolau 6.8 i 6.12 yn gymwys o ran cynnig cyfle i gymryd rhan i ymgeiswyr. Yn yr achosion hyn, dylid rhestru'r holl bleidiau sydd ag ymgeisydd yn y rhanbarth perthnasol drwy sain a/neu lun, ond nid oes angen rhestru ymgeiswyr yn unigol. Fodd bynnag, rhaid enwi unrhyw ymgeisydd annibynnol nad yw'n sefyll ar restr plaid. Os ailddarlledir adroddiad ar wasanaeth radio nifer o weithiau ar yr un diwrnod, dim ond unwaith y mae angen darlledu'r rhestr lawn. Os na fydd yr adroddiad ar etholaeth yn rhoi'r rhestr lawn o ymgeiswyr wrth ei ailddarlledu wedyn ar y diwrnod hwnnw, dylid cyfeirio'r gynulleidfa i wefan briodol neu ffynhonnell wybodaeth arall sy'n rhestru'r holl ymgeiswyr ac yn rhoi'r wybodaeth sydd wedi'i nodi uchod. Os na fydd yr adroddiad ar etholaeth yn rhoi'r rhestr lawn o ymgeiswyr wrth ei ailddarlledu wedyn ar y diwrnod hwnnw, dylid cyfeirio'r gynulleidfa i wefan briodol neu ffynhonnell wybodaeth arall sy'n rhestru'r holl ymgeiswyr ac yn rhoi'r wybodaeth sydd wedi'i nodi uchod.

Atodiad 6

Y cefndir statudol

- A6.1 O dan adran 3(1) o'r Ddeddf Cyfathrebiadau ("y Ddeddf"), prif ddyletswydd Ofcom, wrth gyflawni ei swyddogaeth ydy:
- "hybu buddiannau dinasyddion mewn perthynas â materion cyfathrebu"; a
 - "hybu buddiannau defnyddwyr mewn marchnadoedd perthnasol, pan fo'n briodol drwy hybu cystadleuaeth"
- A6.2 Ymhellach, mae adran 3(2)(e) o'r Ddeddf yn mynnu bod, yn benodol ac ymysg pethau eraill, wrth iddo gyflawni ei swyddogaethau mae'n rhaid i Ofcom sicrhau bod "safonau ar waith, ar gyfer pob gwasanaeth teledu a radio, sy'n rhoi digon o amddiffyniad i aelodau'r cyhoedd rhag cynnwys deunyddiau sy'n achosi tramgwydd a niwed mewn gwasanaethau o'r fath".
- A6.3 Fel rhan o'i ddyletswyddau a'i swyddogaethau mewn perthynas â darlledu o dan adran 319 o'r Ddeddf mae'n rhaid i Ofcom lunio cod ar gyfer gwasanaethau teledu a radio, gan osod safonau sy'n ymddangos iddo fel y rhai gorau i sicrhau nifer o amcanion safonau ar gyfer cynnwys rhaglenni. Mae'r safonau mae Ofcom wedi'u gosod wedi cael eu cynnwys yng Nghod Darlledu Ofcom ("y Cod").
- A6.4 Dau o'r amcanion safonol a nodir yn adran 319 o'r Ddeddf ydy:
- "y bydd newyddion sydd wedi'u cynnwys mewn gwasanaethau teledu a radio yn cael eu cyflwyno gyda didueddrwydd dyladwy, ac y cydymffurfir â'r gofynion o ran didueddrwydd yn adran 320" (adran 319(2)(c)); ac
 - "y bydd newyddion sydd wedi'u cynnwys mewn gwasanaethau teledu a radio

yn cael eu hadrodd gyda chywirdeb dyladwy" (adran 319(2)(d)).
- A6.5 Yn gryno, mae'r "gofynion o ran didueddrwydd dyladwy" a nodir yn adran 320 y Ddeddf, ac y cyfeirir atyn nhw ym mharagraff A6.2(a), yn gofyn:
- eithrio "pob mynegiant o farn neu safbwyntiau'r sawl sy'n darparu'r gwasanaeth" ar faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol (adran 320(1)(a));
 - didueddrwydd dyladwy ar faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol (adran 320(1)(b)); a
 - rhwystro, yn achos gwasanaethau radio nad ydyn nhw'n rhai cenedlaethol "rhoi amlygrwydd amhriodol yn y rhaglenni sydd wedi'u cynnwys yn y gwasanaeth i safbwyntiau a barn unigolion neu gyrff penodol" ar faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol (adran 320(1)(c)).

- A6.6 Mae Adran 320 o'r Ddeddf hefyd yn datgan bod modd diwallu didueddrwydd dyladwy mewn perthynas â "chyfres o raglenni drwy eu cymryd gyda'i gilydd" a'i bod yn rhaid i God Ofcom gynnwys rheolau sy'n ystyried yr angen i sicrhau bod didueddrwydd dyladwy yn cael ei gadw ar "faterion gwleidyddol neu ddiwydiannol sy'n destun dadlau helaeth a materion o bwys mawr sy'n ymwneud â pholisi cyhoeddus cyfredol".
- A6.7 Caiff yr amrywiol ofynion sy'n ymwneud â didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy sy'n cael eu nodi ym mharagraffau A6.2 i A6.4 uchod eu hadlewyrchu yn Adran Pump y Cod.
- A6.8 Ar ben hynny, o dan adran 93 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983, rhaid i Ofcom fabwysiadu a sicrhau bod darlledwyr sydd dan drwydded i Ofcom yn dilyn cod ymarfer mewn perthynas â chyfranogiad ymgeiswyr mewn etholiad seneddol neu lywodraeth leol mewn eitemau darlledu ynghylch yr etholaeth neu'r ardal etholiadol dan sylw.
- A6.9 Mewn geiriau eraill, rhaid i ni osod rheolau mae'n rhaid i'r darlledwyr gydymffurfio â nhw pan fyddan nhw'n darlledu eitemau sy'n cynnwys ymgeiswyr, er enghraifft, wrth drafod neu godi materion ynghylch yr etholaethau neu'r ardaloedd etholiadol maen nhw'n sefyll ynddyn nhw. Mae'r ddyletswydd hon yn cael ei hadlewyrchu mewn nifer o offerynnau statudol yng nghyswllt eitemau darlledu sy'n rhoi sylw i etholiadau Senedd yr Alban, Cynulliad Cymru, Cynulliad Gogledd Iwerddon, Senedd Ewrop a swydd Comisiynwyr Heddlu a Throsedd⁵⁹. Ym mhob achos, cyn llunio cod ymarfer o'r fath, rhaid i ni roi sylw i unrhyw safbwyntiau sydd wedi cael eu mynegi gan y Comisiwn Etholiadol. Rydyn ni wedi cyflawni'r ddyletswydd hon drwy'r rheolau yn Adrannau Pump a Chwech y Cod, ac yn enwedig drwy orfodi Rheolau 6.8 a 6.13 ar sylw i etholaethau ac ardaloedd etholiadol mewn etholiadau, a Chyfarwyddyd cysylltiedig.
- A6.10 Ar ben hynny, mae adran 333 y Ddeddf yn datgan y bydd y drefn reoleiddio ar gyfer pob sianel deledu gwasanaeth cyhoeddus, gwasanaeth radio cenedlaethol a gwasanaeth teledu lleol yn cynnwys amodau sy'n mynnu bod y sianel neu'r gwasanaeth hwnnw yn cynnwys darllediadau pleidiau gwleidyddol (gan gynnwys darllediadau etholiadol gan bleidiau) a darllediadau ymgyrchoedd refferendwm, ac amodau sy'n mynnu eu bod yn dilyn y rheolau sy'n cael eu gosod gan Ofcom yng nghyswllt y darllediadau hynny. Rydyn ni wedi cyflawni'r ddyletswydd hon drwy gynnwys yr amodau angenrheidiol yn y trwyddedau darlledu teledu a radio perthnasol a drwy reolau Ofcom ar Ddarllediadau Pleidiau Gwleidyddol a Refferenda⁶⁰.

Adnewyddu Siarter y BBC

⁵⁹ Edrychwch ar SI 2007/236 Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cynrychiolaeth y Bobl) 2007 rheoliad 67; SI 2010/2999 Gorchymyn Senedd yr Alban (Etholiadau ayb) 2010 rheoliad 64; SI 2004/1267 Rheoliadau Etholiadau Senedd Ewrop (Gogledd Iwerddon) 2004 rheoliad 60; SI 2004/293 Rheoliadau Senedd Ewrop 2004 rheoliad 65; Gorchymyn Cynulliad Gogledd Iwerddon (Etholiadau) (Diwygio) 2009 rheoliad 3.

⁶⁰ Edrychwch ar

https://www.ofcom.org.uk/_data/assets/pdf_file/0015/36114/pprb_rules_march_2016.pdf

- A6.11 O dan adran 198 o'r Ddeddf, un o swyddogaethau Ofcom, i'r graddau y mae darpariaeth iddynt wneud hynny yn Siarter a Chytundeb y BBC, y Ddeddf a Rhan 5 Deddf Darlledu 1996, ydy rheoleiddio darpariaeth gwasanaethau'r BBC.⁶¹
- A6.12 Y Siarter Frenhinol ydy sylfaen gyfansoddiadol y BBC. Mae'n nodi dibenion cyhoeddus y BBC, yn gwarantu ei annibyniaeth, ac yn rhoi fframwaith ar gyfer ei ariannu, ei lywodraethu a'i reoleiddio. Cafodd y Siarter Frenhinol⁶² bresennol ei dyfarnu yn 2006 a bydd yn dod i ben ddiwedd 2016.
- A6.13 Mae'r Cytundeb rhwng yr Ysgrifennydd Gwladol a'r BBC yn eistedd ochr yn ochr wrth y Siarter. Mae'n rhoi manylion ynghylch nifer o'r pynciau sy'n cael eu hamlinellu yn y Siarter. Cafodd y Cytundeb⁶³ presennol hefyd ei lunio yn 2006.
- A6.14 O dan y Siarter a'r Cytundeb presennol, mae goruchwyllo allbwn y BBC yn rheoleiddiol yn cael ei rannu gan Ymddiriedolaeth y BBC ac Ofcom. Mae'r cyfrifoldebau'n gorgyffwrdd yn y rhan fwyaf o feysydd o ran safonau cynnwys, fel: diogelu'r rheini sydd dan ddeunaw oed; niwed a thramgwydd; a throstedd. Serch hynny, dim ond Ymddiriedolaeth y BBC sy'n gyfrifol am orfodi safonau cynnwys o ran didueddrwydd dyladwy a chywirdeb dyladwy; ac etholiadau a refferenda.

Y Siarter a'r Cytundeb Fframwaith drafft newydd

- A6.15 Cafodd fersiynau drafft newydd o'r Siarter a'r Cytundeb Fframwaith eu cyhoeddi gan Lywodraeth y DU ar 15 Medi 2016⁶⁴. Bydd fersiynau terfynol y Siarter a'r Cytundeb yn cael eu llunio yn Hydref 2016 ac mae disgwyl iddyn nhw ddod i rym ar 3 Ebrill 2017. Bydd trefniadau pontio ar waith hyd at 3 Ebrill 2017. Mae disgwyl y bydd Adrannau Pump (didueddrwydd dyladwy) a Chwech (etholiadau a refferenda) y Cod Darlledu diwygiedig, a rheolau Ofcom ar ddarllodiadau pleidiau gwleidyddol a refferenda, yn berthnasol i'r BBC o 22 Mawrth 2017 ymlaen.
- A6.16 Bydd y Siarter a'r Cytundeb newydd yn golygu bod Ofcom yn rheoleiddio'r BBC yn allanol yn llawn. Mae hyn yn golygu y bydd angen i Ofcom reoleiddio pob maes o ran safonau cynnwys y BBC i sicrhau ei fod yn diwallu'r gofynion.
- A6.17 Yn rhinwedd erthygl 46(7) o'r Siarter Frenhinol ddrafft, cynigir ei bod yn rhaid i Ofcom "sicrhau bod safonau'n cael eu dilyn yng nghynnwys Gwasanaethau Cyhoeddus perthnasol y DU sy'n gorfod bod yn unol â'r Codau Safonau a Thegwch". Gwasanaethau Cyhoeddus y DU ydy'r gwasanaethau'r BBC sy'n cael eu hariannu gan ffi'r drwydded (ac eithrio'r World Service). Nid yw hyn yn effeithio ar wasanaethau masnachol y BBC sy'n cael eu trwyddedu gan Ofcom sydd eisoes yn rhwym wrth ei reoleiddio safonau cynnwys.
- A6.18 Mae'r gofyniad cyffredinol i gydymffurfio â safonau cynnwys sy'n cael eu pennu gan Ofcom wedi'i osod yn Atodlen 3, paragraff 3 o'r Cytundeb drafft sy'n datgan

⁶¹ Mae'r Llywodraeth wedi cynnig diwygiadau i adran 198, ym Mil yr Economi Ddigidol sydd gerbron y Senedd ar hyn o bryd. Yn benodol, mae wedi cynnig, yn hytrach na chyfeirio at ddarparu gwasanaethau'r BBC, bydd adran 198(1) yn datgan mai un o swyddogaethau Ofcom ydy 'rheoleiddio'r BBC'.

⁶² Edrychwch ar

https://downloads.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/about/how_we_govern/charter.pdf

⁶³ Edrychwch ar

http://downloads.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/about/how_we_govern/agreement.pdf

⁶⁴ Edrychwch ar <https://www.gov.uk/government/publications/draft-bbc-charter-and-draft-framework-agreement>

“3. Safonau Cynnwys

(1) Wrth ddarparu Gwasanaethau Darlledu Cyhoeddus yn y DU, rhaid i'r BBC ddilyn y safonau sydd wedi cael eu gosod o dan adran 319 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 ('Cod Safonau' Ofcom). At ddibenion y gofynion yn y Cod Safonau sy'n rhoi grym i adran 320 o'r Ddeddf honno (gofynion didueddrwydd dyladwy arbennig), bydd y Gwasanaethau Cyhoeddus yn y DU sy'n wasanaethau radio yn cael eu trin fel gwasanaethau radio cenedlaethol.

(2) Wrth Ddarparu Gwasanaethau Rhaglenni Ar-alwad Cyhoeddus yn y DU, rhaid i'r BBC ddilyn y Cod Safonau i'r graddau mae Ofcom yn penderfynu bod y safonau'n berthnasol i ddarparu'r gwasanaethau rhaglenni ar-alwad hynny”.

- A6.19 Bydd y gofynion hyn yn cael eu nodi yng Nghod Darlledu Ofcom a fydd, am y tro cyntaf erioed, yn gwbl berthnasol i'r BBC. Yn benodol, yn ogystal â bod yn berthnasol i Wasanaethau Darlledu Cyhoeddus y BBC yn y DU, bydd y Cod hefyd yn berthnasol i Wasanaethau Rhaglenni Ar-alwad Cyhoeddus y BBC yn y DU.
- A6.20 O dan Atodlen 3, paragraff 5 o'r Cytundeb drafft mae'n rhaid i Ofcom hefyd roi'r gofynion ar y BBC y mae Ofcom yn credu sy'n briodol er mwyn mynnu bod darllediadau pleidiau gwleidyddol (gan gynnwys darllediadau etholiadol pleidiau) a darllediadau ymgyrchoedd refferenda yn cael eu cynnwys mewn Gwasanaethau Cyhoeddus o'r fath yn y DU fel y mae Ofcom yn credu sy'n briodol. Mae'r darpariaethau sydd yn Atodlen 3, paragraff 5 o'r Cytundeb Drafft yn dyblygu'r dyletswyddau sydd eisoes wedi'u rhoi ar Ofcom o dan adran 333 o'r Ddeddf, fel y trafodwyd ym mharagraff 3.9 uchod.